

Briuselis, **XXX**
[...](2021) **XXX** draft

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms sistema

IVADAS

1. Siekiant, kad dėl valstybės subsidijų nebūtų iškraipyta konkurencija arba nekiltų grėsmė, kad ji bus iškraipyta, ir nebūtų daromas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 107 straipsnio 1 dalyje nustatytas valstybės pagalbos draudimo principas. Vis dėlto tam tikrais atvejais tokia pagalba gali būti suderinama su bendrąja rinka remiantis Sutarties 107 straipsnio 2 ir 3 dalimis.
2. Šią sistemą sudaro gairės, grindžiamos Komisijos atliktu pagalbos moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms (toliau – MTPI) skatinti pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą suderinamumo vertinimu. Pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą pagalbos priemonė gali būti pripažinta suderinama su vidaus rinka, jei tenkinamos dvi sąlygos: viena pozityvioji ir viena negatyvioji. Pozityvioji sąlyga yra reikalavimas, kad pagalba skatintų ekonominės veiklos plėtrą. Negatyvioji sąlyga yra reikalavimas, kad pagalba netrikdytų prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.
3. Nors visuotinai pripažįstama, kad konkurencingos rinkos paprastai yra veiksmingos kainų, produkcijos ir išteklių naudojimo požiūriu, rinkos nepakankamumo atveju¹, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tam tikros ekonominės veiklos, kuri be pagalbos nebūtų plėtojama arba būtų plėtojama ne tokiu pačiu tempu ar tokiomis pačiomis sąlygomis, plėtrai arba ją paskatinti, gali būti reikalinga valstybės intervencija, kuri tokiu būdu prisidėtų prie pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo. MTPI atveju rinkos nepakankamumas gali atsirasti, pavyzdžiui, dėl to, kad rinkos dalyviai nebūtinai atsižvelgia į platesnio masto teigiamą poveikį Europos ekonomikai arba tai daro spontaniškai, mano, kad pasiekti teigiamą ekonominį rezultatą yra pernelyg rizikinga, ir todėl be valstybės pagalbos vykdytų MTPI veiklą tokiu mastu, kuris visuomenės požiūriu yra per mažas. Analogiškai, be valstybės pagalbos MTPI projektai gali susidurti su nepakankamos galimybės gauti finansavimą problema dėl asimetriškos informacijos arba su įmonių veiksmų koordinavimo problemomis.
4. Todėl valstybės pagalba gali būti būtina siekiant padidinti MTPI mastą tais atvejais, kai rinka pati savaime nepasiekia veiksmingo rezultato, ir taip skatinti tam tikros ekonominės veiklos plėtrą. MTPI sistema taikoma visoms technologijoms, pramonės šakoms ir sektoriams, siekiant užtikrinti, kad taisyklėse nebūtų iš anksto nustatyta, kurie mokslinių tyrimų būdai padėtų sukurti naujų produktų, procesų ir paslaugų sprendimų ir jos neiškraipytų rinkos dalyvių paskatų kurti novatoriškus technologinius sprendimus net ir esant didelei rizikai. Be to, pagal MTPI sistemą mokama parama yra skirta padėti Sąjungos ekonomikai atsigauti nuo COVID-19 protrūkio. Pagalba MTPI taip pat greičiausiai turės didesnę teigiamą poveikį nei nauda vien pagalbos gavėjui, kuriam teikiama pagalba.
5. Teigiamas valstybės pagalbos MTPI poveikis gali būti, pavyzdžiui, poveikis, nurodytas Komisijos komunikate „Europos žaliasis kursas“², kuriame Komisija pabrėžė: „Siekiant Europos žaliojo kurso tikslų itin svarbios naujos technologijos, tvarūs sprendimai ir

¹ Terminas „rinkos nepakankamumas“ reiškia tokias situacijas, kai nėra tikėtina, kad rinkos pačios vienos pasieks veiksmingų rezultatų.

² Komisijos komunikatas „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019) 640 *final*, 2019 12 11).

ardomosios inovacijos. Kad išlaikytų savo konkurencinį pranašumą švarių technologijų srityje, ES turi gerokai padidinti naujų technologijų plataus masto diegimą ir demonstravimą visuose sektoriuose ir visoje bendrojoje rinkoje, taip sukurdamą naujas novatoriškas vertės grandines.“

6. Neseniai priimame Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvės komunikate³ nurodoma, kad moksliniai tyrimai ir inovacijos yra viena pagrindinių varomųjų jėgų, skatinančių Europos atsigavimą, spartinančių žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir stiprinančių Europos konkurencinį pranašumą. Komunikatu siekiama didinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos veiksmingumą, kompetencijos išteklius bei poveikį ir remti inovacijomis grindžiamą konkurencingumą. Tame kontekste taip pat itin svarbu skatinti technologinį suverenumą svarbiausiose strateginėse srityse (pavyzdžiui, dirbtinio intelekto ir duomenų, mikroelektronikos, kvantinės kompiuterijos, 5G, baterijų, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, vandenilio, netaisytų ir išmaniojo judumo ir t. t.), kartu remiant atvirą strateginį savarankiškumą. Tuo tikslu Komisija pasiūlė valstybėms narėms dar kartą patvirtinti 3 % ES BVP sudarančių investicijų į mokslinius tyrimus ir plėtrą⁴ tikslą ir jį atnaujinti, kad būtų atsižvelgta į naujus ES prioritetus, įskaitant naują 1,25 % ES BVP sudarančių viešųjų pastangų tikslą, kurį, koordinuojant ES lygmeniu, valstybės narės turi pasiekti iki 2030 m., kad būtų pritrauktos ir paskatintos privačios investicijos.
7. Be to, valstybės pagalba MTPI taip pat gali turėti teigiamą poveikį, nurodytą komunikatuose „Europos skaitmeninės ateities formavimas“⁵ ir „Europos duomenų strategija“⁶. Pirmajame komunikate nurodyta, jog reikia „užtikrinti skaitmeninius sprendimus, padėsiančius Europai savarankiškai siekti skaitmeninės transformacijos, nešančios naudą žmonėms ir atitinkančios mūsų vertybes“.
8. Komunikate „Tvarios ir skaitmeninės Europos MVĮ strategija“⁷ Komisija pripažino: „Konkurencingas tvarumas yra Europos ateities pagrindinis principas. Siekiant poveikį klimatui neutralizuojančios, efektyviai išteklius naudojančios ir gyvybingos skaitmeninės ekonomikos reikia visapusiškai mobilizuoti MVĮ. Šis perėjimas prie tvaresnės ekonominiu, aplinkos ir socialiniu požiūriu Europos turi vykti išvien su skaitmenine pertvarka. Šiuo tikslu specialiai pritaikytos priemonės yra būtinos siekiant plėtoti klestintį MVĮ ekonomikos lygmenį ir suteikti augimo galimybių toms MVĮ, kurios nori plėstis. Siekiant sukurti tinkamą verslo ir inovacijų infrastruktūrą, skirtą MVĮ, reikalingos ES masto investicijos.“
9. Naujojoje Europos pramonės strategijoje⁸ nurodyta: „Reikalinga Europos pramonės politika, grindžiama konkurencija, atviromis rinkomis, pasaulyje pirmaujančiais moksliniais tyrimais bei technologijomis ir stipria bendrąja rinka, kuri pašalintų kliūtis ir sumažintų biurokratizmą. Taip pat turime atsispirti dėl protekcionizmo ar rinkos iškraipymų kylančioms pagundoms ir kartu nebūti naivūs nesąžiningos konkurencijos sąlygomis.“ Joje pripažįstama, kad „didesnės investicijos į mokslinius tyrimus,

³ Komisijos komunikatas „Nauja Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvė (EMTE)“ (COM(2020) 628 *final*, 2020 9 30).

⁴ Šis tikslas buvo patvirtintas 2020 m. gruodžio 1 d. Tarybos (Konkurencingumas) išvadose.

⁵ Komisijos komunikatas „Europos skaitmeninės ateities formavimas“ (COM(2020) 67 *final*, 2020 2 19).

⁶ Komisijos komunikatas „Europos duomenų strategija“ (COM(2020) 66 *final*, 2020 2 19).

⁷ Komisijos komunikatas „Tvarios ir skaitmeninės Europos MVĮ strategija“ (COM(2020) 103 *final*, 2020 3 10).

⁸ Komisijos komunikatas „Nauja Europos pramonės strategija“ (COM(2020) 102 *final*, 2020 3 10).

inovacijas, diegimą ir naujausią infrastruktūrą padės šiame procese kurti naujus gamybos procesus ir darbo vietas“.

1. TAIKymo SRITIS IR APIBRĖŽTYS

1.1. Taikymo sritis

10. Šioje sistemoje nustatyti principai taikomi visuose Sutarties reglamentuojamuose sektoriuose teikiamai valstybės pagalbai MTPI. Todėl ji taikoma tiems sektoriams, kuriems galioja specialios Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės, jeigu tokiose specialiose taisyklėse nenustatyta kitaip.
11. Sąjungos finansavimas, kurį centralizuotai valdo Sąjungos institucijos, agentūros, bendrosios įmonės ar kitos įstaigos ir kuris nėra tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas valstybių narių⁹, nėra valstybės pagalba. Tais atvejais, kai toks Sąjungos finansavimas skiriamas kartu su valstybės pagalba, nustatant, ar laikomasi pranešimo ribų ir didžiausio pagalbos intensyvumo reikalavimų, bus atsižvelgiama tik į pastarąją, o taikant šią sistemą bus vertinamas tik pastarosios suderinamumas.
12. Į šios sistemos taikymo sritį nepatenka sunkumų patiriančioms įmonėms skirta pagalba MTPI, kaip šios sistemos taikymo tikslais apibrėžta Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti¹⁰ su daliniais ar kitais pakeitimais.
13. Vertindama pagalbą MTPI, skirtą pagalbos gavėjui, neįvykdžiusiam vykdomojo rašto sumoms susigrąžinti, kuris išduotas Komisijai priėmus sprendimą, kuriuo pripažįstama, kad pagalba yra neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka, Komisija atsižvelgs į pagalbos sumą, kuri dar nesugrąžinta¹¹.

1.2. Pagalbos priemonės, kurioms taikoma sistema

14. Komisija nustatė keletą MTPI priemonių, kurioms teikiama valstybės pagalba konkrečiomis sąlygomis gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, – tai:
 - a) ***pagalba MTP projektams***, kai remiama mokslinių tyrimų projekto dalis priskiriama fundamentinių ir taikomųjų tyrimų kategorijoms, kurių pastarąją galima išskaidyti į pramoninius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą¹². Tokia pagalba daugiausia siekiama pašalinti rinkos nepakankamumą, susijusį su teigiamu poveikiu išorei (žinių sklaida), bet taip pat galima išspręsti rinkos nepakankamumo problemą, kurią lėmė nepakankama ir asimetriška informacija arba (daugiausia bendradarbiavimo projektuose) koordinavimo problemos;
 - b) ***pagalba galimybių studijoms***, susijusioms su MTP projektais, kuria siekiama įveikti rinkos nepakankamumą, visų pirma susijusį su nepakankama ir asimetriška informacija;

⁹ Įskaitant finansavimą, teikiamą pagal programą „Europos horizontas“ arba Skaitmeninės Europos programą.

¹⁰ Komisijos komunikatas „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 244, 2004 10 1, p. 2).

¹¹ Žr. 1995 m. rugsėjo 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH prieš Komisiją*, sujungtos bylos T-244/93 ir T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160.

¹² Komisijos nuomone, naudinga išlaikyti įvairias MTP veiklos kategorijas, nepaisant to, kad tokia veikla gali būti įgyvendinama ne linijiniu, o interaktyviu būdu.

- c) ***pagalba mokslinių tyrimų infrastruktūrai kurti ir atnaujinti***, kuria daugiausia siekiama pašalinti rinkos nepakankamumą, atsirandantį dėl koordinavimo sunkumų ir nepakankamos bei asimetriškos informacijos. Novatoriškiems moksliniams tyrimams vis dažniau reikia aukštos kokybės mokslinių tyrimų infrastruktūros, nes ji pritraukia pasaulinio lygio talentingus specialistus ir yra labai svarbi, pavyzdžiui, plėtojant informacines ir ryšių technologijas bei bazines didelio poveikio technologijas¹³. Dėl didelių išankstinių investicinių išlaidų, susijusių su naujausių mokslinių priemonių ir įrenginių, naudojamų ankstyvojo etapo mokslinių tyrimų veiklai (daugiausia mokslininkų bendruomenės), įsigijimu, dažnai neįmanoma rasti reikalingo finansavimo rinkoje;
- d) ***pagalba technologijų infrastruktūros statymui ir atnaujinimui***, kuria daugiausia siekiama įveikti rinkos nepakankamumą, atsirandantį dėl nepakankamos ir asimetriškos informacijos arba netinkamo koordinavimo. Naujausios technologijų infrastruktūros statymui arba atnaujinimui reikia didelių išankstinių investicinių išlaidų, todėl dėl jų, taip pat ir dėl to, kad klientų bazė nėra aiški, gali būti sunku gauti finansavimą;
- e) ***pagalba inovacijų veiklai***, kuria daugiausia siekiama pašalinti rinkos nepakankamumą, susijusį su teigiamu poveikiu išorei (žinių sklaida), koordinavimo sunkumais ir, kiek mažesniu mastu, asimetriška informacija. Kalbant apie mažąsias ir vidutines įmones (toliau – MVI), tokia inovacijų pagalba gali būti skiriama patentams ir kitam nematerialiajam turtui gauti, patvirtinti ir apsaugoti, aukštos kvalifikacijos darbuotojams komandiruoti, taip pat inovacijų konsultacinėms paslaugoms ir paramos paslaugoms, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijų, mokslinių tyrimų infrastruktūros, technologijų infrastruktūros arba inovacijų grupių teikiamoms paslaugoms, pirkti. Be to, siekiant paskatinti dideles įmones bendradarbiauti su MVI procesų ir organizacinių inovacijų diegimo veikloje, išlaidoms, kurias patirtų ir MVI, ir didelės įmonės, vykdydamos tokią veiklą, finansuoti taip pat gali būti teikiama parama;
- f) ***pagalba inovacijų grupėms***, kuria siekiama įveikti su koordinavimo problemomis susijusį rinkos nepakankamumą, dėl kurio tampa sunkiau kurti grupes arba apribojama sąveika ir žinių srautai grupių viduje ir tarp jų. Valstybės pagalba būtų galima padėti spręsti šią problemą, pirma, remiant investicijas į atvirą ir bendrai naudojamą inovacijų grupėms skirtą infrastruktūrą, ir, antra, ne ilgiau kaip dešimt metų remiant grupių veikimą, siekiant skatinti bendradarbiavimą, tinklų kūrimą ir mokymąsi. Mokesčiai už naudojimąsi inovacijų grupės priemonėmis ir dalyvavimą inovacijų grupės veikloje turi atitikti rinkos kainą arba atitikti jos sąnaudas (įskaitant pagrįstą maržą). Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas naudotis inovacijų grupės priemonėmis arba dalyvauti jos veikloje, prieiga gali būti siūloma mažesnėmis kainomis, laikantis valstybės pagalbos taisyklių, taikomų inovacijų grupės teikiamų paslaugų naudotojams.

¹³ Bazinės didelio poveikio technologijos apibrėžtos ir nustatytos Komisijos komunikate „Europos didelio poveikio technologijų strategija – ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimo priemonė“ (COM(2012) 341 final, 2012 6 26).

15. Pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį valstybės narės privalo pranešti apie MTPI pagalbą, išskyrus priemones, kurios tenkina bendrosios išimties reglamente, kurį Komisija priėmė pagal Tarybos reglamento (ES) 2015/1588¹⁴ 1 straipsnį, nustatytas sąlygas.
16. Šioje sistemoje pateikiami MTPI pagalbos schemų ir individualios pagalbos, kurioms taikomas pranešimo reikalavimas ir kurios turi būti vertinamos remiantis Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktu, suderinamumo kriterijai¹⁵.

1.3. Apibrėžtys

17. Šioje sistemoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) **ad hoc pagalba** – ne pagal pagalbos schemą skirta pagalba;
- b) **pagalba** – bet kokia priemonė, atitinkanti Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus;
- c) **pagalbos intensyvumas** – bendra pagalbos suma prieš mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą, išreikšta tinkamų finansuoti išlaidų procentine dalimi. Jeigu pagalba skiriama kita forma nei subsidija, pagalbos suma yra pagalbos subsidijos ekvivalentas. Keliomis dalimis mokama pagalba diskontuojama iki jos vertės skyrimo dieną. Tuo tikslu taikytina palūkanų norma¹⁶ yra pagalbos skyrimo dieną taikoma diskonto norma. Pagalbos intensyvumas skaičiuojamas kiekvienam pagalbos gavėjui;
- d) **pagalbos schema** – aktas, pagal kurį, netaikant kitų įgyvendinimo priemonių, bendrai ir abstrakčiai jame apibrėžtoms įmonėms gali būti skiriama individuali pagalba, ar aktas, pagal kurį vienai arba kelioms įmonėms gali būti skiriama su konkrečiu projektu nesusijusi pagalba;
- e) **taikomieji tyrimai** – pramoniniai tyrimai, eksperimentinė plėtra arba šių dviejų veiklų derinys;
- f) **ištiesiosios rankos principas** (įprastos rinkos sąlygos) – principas, pagal kurį sutarties šalių sandorio sąlygos nesiskiria nuo sąlygų, kuriomis sandorį būtų sudariusios nepriklausomos įmonės, ir nėra jokių slapto susitarimo elementų. Bet kuris sandoris, sudarytas taikant atvirą, skaidrią ir nediskriminacinę procedūrą, laikomas atitinkančiu ištiesiosios rankos principą;
- g) **pagalbos skyrimo diena** – data, kai pagalbos gavėjui pagal taikomą nacionalinį teisinį režimą suteikiama juridinė teisė gauti pagalbą;
- h) **skaitmenizacija** – novatoriškų skaitmeninių technologijų ir (arba) sprendimų, kuriais siekiama tobulinti ir (arba) atnaujinti procesus, produktus ar paslaugų funkcines galimybes, diegimas;
- i) **veiksmingas bendradarbiavimas** – ne mažiau kaip dviejų nepriklausomų šalių tarpusavio bendradarbiavimas siekiant keistis žiniomis ar technologija arba

¹⁴ 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1588 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 248, 2015 9 24, p. 1) su pakeitimais, padarytais 2018 m. lapkričio 26 d. Tarybos reglamentu (ES) 2018/1911 (OL L 311, 2018 12 7, p. 8).

¹⁵ Valstybės pagalbos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti, įskaitant pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punktą vertinamą MTPI pagalbą, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai yra nustatyti atskirame Komisijos komunikate.

¹⁶ Žr. Komisijos komunikatą dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (OL C 14, 2008 1 19, p. 6–9).

pasiekti bendrą tikslą dalijantis darbu, kai šalys bendrai apibrėžia bendradarbiavimo projekto aprėptį ir dalijasi jo rizika bei rezultatais. Viena ar kelios šalys gali padengti visas projekto išlaidas ir taip apsaugoti kitas šalis nuo jo finansinės rizikos. Pagal sutartis vykdomi moksliniai tyrimai ir mokslinių tyrimų paslaugų teikimas nelaikomi bendradarbiavimo formomis;

- j) **išimtinė plėtra** – mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų, kurių visą naudą gauna tik perkančioji institucija ar perkantysis subjektas ir kuriomis jis gali naudotis vykdydamas savo veiklą su sąlyga, kad jis visiškai už jas atsilygina, viešasis pirkimas;
- k) **eksperimentinė plėtra** – esamų mokslinių, technologinių, verslo ir kitų atitinkamų žinių ir gebėjimų įgijimas, sujungimas, formavimas ir naudojimas, siekiant bet kurioje srityje, pramonės šakoje ar sektoriuje sukurti naujus arba patobulintus produktus, procesus ar paslaugas, įskaitant naujus arba patobulintus skaitmeninius produktus, procesus ar paslaugas¹⁷. Ji taip pat gali apimti, pavyzdžiui, veiklą, kurios tikslas – naujų produktų, procesų ar paslaugų koncepcinis apibrėžimas, planavimas ir dokumentavimas. Eksperimentinė plėtra gali apimti naujų arba patobulintų produktų, procesų ar paslaugų prototipų kūrimą, demonstravimą, bandomųjų vienetų kūrimą, bandymą ir tvirtinimą realias naudojimo sąlygas atitinkančioje aplinkoje, kai pagrindinis tikslas yra labiau techniškai patobulinti produktus, procesus ar paslaugas, kurie nėra iš esmės įtvirtinti. Ji taip pat gali apimti tinkamo komerciškai naudoti prototipo ar bandomojo vieneto kūrimą, jeigu tai yra galutinis komercinis produktas ir jeigu tokį produktą būtų per brangu gaminti vien tam, kad jis būtų pademonstruotas ir patvirtintas. Eksperimentinė plėtra neapima esamų produktų, gamybos linijų, gamybos procesų, paslaugų ir vykdomos kitų rūšių veiklos įprastinių arba periodinių pakeitimų, net jei tokie pakeitimai gali reikšti patobulinimą;
- l) **galimybių studija** – projekto potencialo vertinimas ir analizė, kuriais siekiama paremti sprendimų priėmimo procesą, objektyviai ir racionaliai atskleidžiant jo stiprybes, silpnybes, galimybes ir grėsmes, taip pat nustatant išteklius, kurių reikia jam įvykdyti, ir galiausiai jo sėkmės perspektyvas;
- m) **visiškas suteikimas** – visos ekonominės naudos, kurią mokslinių tyrimų organizacijai, mokslinių tyrimų infrastruktūrai arba viešajam pirkėjui teikia intelektinės nuosavybės teisės gavimas, kai pasiliekiama teisė jomis, ypač nuosavybės ir licencijos teise, nevaržomai naudotis. Tai taip pat gali apimti atvejus, kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra (atitinkamai viešasis pirkėjas) nusprendžia sudaryti papildomas sutartis dėl šių teisių, be kita ko, dėl jų licencijų išdavimo bendradarbiavimo partneriui (atitinkamai įmonėms);
- n) **fundamentiniai tyrimai** – eksperimentinė arba teorinė veikla, vykdoma pirmiausia siekiant gauti naujų žinių apie reiškinių pagrindus ir stebimus faktus, nenumatant tiesioginio tokių žinių komercinio taikymo arba naudojimo;
- o) **bendrasis subsidijos ekvivalentas** – pagalbos suma, jeigu ta pagalba buvo skirta dotacijos forma, neatskaičius mokesčių ar kitų mokėtinų sumų;

¹⁷ Taip pat taikoma skaitmeninėms pramonės šakoms ir technologijoms, pavyzdžiui, superkompiuteriams, kvantinėms technologijoms, blokų grandinės technologijoms, dirbtiniam intelektui, kibernetiniam saugumui, didiesiems duomenims ir debesijos technologijoms.

- p) **aukštos kvalifikacijos darbuotojai** – aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę kaip penkerių metų reikiamą profesinę patirtį, kuri taip pat gali apimti doktorantūrą, turintys darbuotojai;
- q) **individuali pagalba** – ne pagal pagalbos schemą skirta pagalba ir pagal pagalbos schemą skirta pagalba, apie kurią reikia pranešti;
- r) **pramoniniai tyrimai** – suplanuoti moksliniai tyrimai arba labai svarbūs tyrimai, kuriais siekiama įgyti naujų žinių ir gebėjimų, reikalingų naujiems produktams, procesams ar paslaugoms kurti arba esamiems produktams, procesams ar paslaugoms, įskaitant naujus arba patobulintus skaitmeninius produktus, procesus ar paslaugas, reikšmingai patobulinti bet kurioje srityje, pramonės šakoje ar sektoriuje¹⁸. Jie apima sudėtinių sistemų dalių kūrimą ir gali apimti prototipų kūrimą laboratorijos aplinkoje arba aplinkoje, kurioje modeliuojamos sąsajos su esamomis sistemomis, taip pat bandomųjų linijų kūrimą, kai to reikia pramoniniams tyrimams ir visų pirma bendram technologiniam patvirtinimui atlikti;
- s) **inovacijų konsultacinės paslaugos** – konsultavimas, pagalba ar mokymas žinių perdavimo, nematerialiojo turto nuosavybės teisių įsigijimo, apsaugos ar naudojimo klausimais arba naudojimosi standartais ir jų taikymą reglamentuojančiomis taisyklėmis klausimais, taip pat konsultavimas, pagalba ar mokymas novatoriškų skaitmeninių technologijų ir sprendimų diegimo arba naudojimo klausimais;
- t) **inovacijų grupės** (inovacijų klasteriai) – nepriklausomų šalių struktūros arba organizuotos grupės, įskaitant novatoriškus startuolius, mažąsias, vidutines ir dideles įmones, taip pat mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijas, mokslinių tyrimų infrastruktūrą, technologijų infrastruktūrą, skaitmeninių inovacijų centrus, ne pelno organizacijas ir kitus susijusius ekonominės veiklos vykdytojus, kurių paskirtis – skatinti inovacinę veiklą ir naujus bendradarbiavimo būdus¹⁹ dalijantis įrenginiais, keičiantis žiniomis bei technine patirtimi ir veiksmingai prisidedant prie įmonių ir kitų grupės organizacijų žinių perdavimo, ryšių užmezgimo, informacijos sklaidos ir tarpusavio bendradarbiavimo²⁰;
- u) **inovacijų paramos paslaugos** – aprūpinimas biuro plotu, duomenų bankų, debesijos ir duomenų saugojimo paslaugos, bibliotekos paslaugos, rinkotyra, laboratorijos paslaugos, kokybės ženklavimas, eksperimentai, bandymai ir sertifikavimas arba kitos paslaugos, įskaitant mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijų, mokslinių tyrimų infrastruktūros, technologijų infrastruktūros arba inovacijų grupių teikiamas paslaugas, siekiant plėtoti veiksmingesnius arba

¹⁸ Taip pat taikoma skaitmeninėms pramonės šakoms ir technologijoms, pavyzdžiui, superkompiuteriams, kvantinėms technologijoms, blokų grandinės technologijoms, dirbtiniam intelektui, kibernetiniam saugumui, didiesiems duomenims ir debesijos ar pažangiosioms technologijoms.

¹⁹ Pavyzdžiui, skaitmeninėmis priemonėmis.

²⁰ Skaitmeninių inovacijų centrai (įskaitant Europos skaitmeninių inovacijų centrus, remiamus pagal centralizuotai valdomą Skaitmeninės Europos programą), kurių tikslas – skatinti pramonės subjektus (visų pirma MVĮ) ir viešojo sektoriaus organizacijas plačiai įsisavinti tokias skaitmenines technologijas, kaip dirbtinis intelektas, itin našios kompiuterinės sistemos ir kibernetinio saugumo technologijos, bet jomis neapsiribojant, galėtų būti laikomi inovacijų grupe, kaip ji apibrėžta šioje sistemoje, priklausomai nuo konkrečių skaitmeninių inovacijų centro siekiamų tikslų arba atliekamos veiklos ir (arba) turimų funkcinių galimybių.

technologiškai pažangesnius produktus, procesus ar paslaugas, įskaitant novatoriškų skaitmeninių technologijų ir sprendimų įgyvendinimą;

- v) **nematerialusis turtas** – turtas, kuris nėra fizinis ar finansinis, kaip antai patento teisės, licencijos, praktinė patirtis arba kitas intelektinis turtas;
- w) **žinių perdavimas** – bet koks procesas, kuriuo siekiama įgyti, kaupti ir dalytis aiškiai išreikštomis ir tiesiogiai neišreikštomis žiniomis, įskaitant kvalifikaciją ir kompetenciją, vykdant tokią ekonominę ir neekonominę veiklą, kaip bendradarbiavimas mokslinių tyrimų srityje, konsultavimas, licencijavimas, komercinės veiklos atskyrimas, leidyba ir mokslininkų bei kitų šioje veikloje dalyvaujančių darbuotojų judumas. Be mokslinių ir technologinių žinių, tai apima ir kitokias žinias, pavyzdžiui, žinias, kaip naudotis standartais ir jų taikymą reglamentuojančiomis taisyklėmis, žinias apie realią veiklos aplinką atitinkančias sąlygas ir organizacinių inovacijų diegimo metodus, taip pat su nematerialiojo turto nustatymu, įsigijimu, apsauga, gynimu ir naudojimu susijusių žinių valdymą;
- x) **didelės įmonės** – įmonės, neatitinkančios mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties;
- y) **grynosios papildomos išlaidos** – remiamo projekto ar veiklos tikėtinos grynosios dabartinės vertės ir perspektyvios investicijos, kurią pagalbos gavėjas būtų daręs priešingu atveju, jei pagalba nebūtų suteikta, skirtumas;
- z) **organizacinių inovacijų diegimas**²¹ – naujo organizacinio metodo taikymas įmonės verslo praktikoje, organizuojant darbo vietas arba išorės santykių srityje, pavyzdžiui, panaudojant naujas arba novatoriškas skaitmenines technologijas, išskyrus pakeitimus, paremtus įmonėje jau taikomais organizaciniais metodais, valdymo strategijos pakeitimus, jungimąsi ir įsigijimą, procesų nebetaikymą, paprastą kapitalo pakeitimą arba padidinimą, pakeitimus, susijusius tik su gamyklos kainų kitimu, gamybą pagal užsakymą, lokalizavimą, reguliarius sezoninius ir kitus cikliškus pakeitimus, prekybą naujais arba reikšmingai patobulintais gaminiais;
- aa) **išlaidos personalui** – išlaidos atitinkamam projektui arba veiklai vykdyti įdarbintiems mokslininkams, technikams ir kitiems pagalbiniais darbuotojams;
- bb) **iki prekybinis viešasis pirkimas** – mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų viešasis pirkimas, kai perkančioji institucija ar perkantysis subjektas nepasilieka visų sutarties rezultatų ir naudos tik sau savo veiklai vykdyti, bet dalijasi jais su paslaugų teikėjais rinkos sąlygomis. Sutartis, kurios objektas priskiriamas šioje sistemoje apibrėžtiems vienos rūšies ar kelių rūšių moksliniams tyrimams ir plėtrai, turi būti ribotos trukmės ir į ją gali būti įtrauktas prototipų kūrimas arba pirmųjų produktų arba paslaugų kūrimas ribotu mastu, atliekant bandymus. Komercinio masto produktų arba paslaugų pirkimas negali būti tos pačios sutarties objektas;
- cc) **procesų inovacijų diegimas**²² – naujo arba reikšmingai patobulinto gamybos arba pateikimo būdo diegimas (įskaitant svarbius technologijų, įrenginių arba programinės įrangos pakeitimus), pavyzdžiui, panaudojant naujas arba

²¹ Organizacinių inovacijų diegimas taip pat gali apimti socialinių inovacijų diegimą su sąlyga, kad socialinių inovacijų veikla atitinka apibrėžtį.

²² Procesų inovacijų diegimas taip pat gali apimti socialinių inovacijų diegimą su sąlyga, kad socialinių inovacijų veikla atitinka apibrėžtį.

novatoriškas skaitmenines technologijas, išskyrus nedidelius pakeitimus arba patobulinimus, gamybinių arba aptarnavimo pajėgumų didinimą, įdiegiant papildomas gamybos arba logistikos sistemas, labai panašias į jau naudojamas, procesų nebetaikymą, paprastą kapitalo pakeitimą arba padidinimą, pokyčius, susijusius tik su gamyklos kainų kitimu, gamybą pagal užsakymą, lokalizavimą, reguliarius sezoninius ir kitus cikliškus pakeitimus, prekybą naujais arba reikšmingai patobulintais gaminiais;

- dd) **MTP projektas** – operacija, kuri apima veiklą, aprėpiančią šioje sistemoje apibrėžtus vienos ar kelių kategorijų mokslinius tyrimus ir plėtrą, ir kuria siekiama atlikti tikslaus ekonominio, mokslinio ar techninio pobūdžio nedalomą užduotį su aiškiai iš anksto nustatytais tikslais. MTP projektą gali sudaryti keli darbo paketai, veikla ar paslaugos; jame nurodyti aiškūs uždaviniai, veikla, kuri bus vykdoma, kad būtų įgyvendinti šie uždaviniai (įskaitant jų numatomas išlaidas), ir konkretūs tikslai, siekiant nustatyti šios veiklos rezultatus ir juos palyginti su atitinkamais uždaviniais. Kai dviejų ar daugiau MTP projektų negalima aiškiai atskirti vieno nuo kito, ypač tais atvejais, kai nėra tikėtina, kad technologiniu požiūriu juos galima sėkmingai įgyvendinti atskirai, jie laikomi vienu projektu;
- ee) **grąžintinas avansas** – paskola projektui, kuri sumokama iš karto arba dalimis ir kurios grąžinimo sąlygos priklauso nuo projekto rezultatų;
- ff) **mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacija**, arba mokslinių tyrimų organizacija, – subjektas (pavyzdžiui, universitetas arba mokslinių tyrimų institutas, technologijų perdavimo agentūra, inovacijų tarpininkas, mokslinių tyrimų srities fizinis arba virtualus bendradarbiaujantis subjektas), neatsižvelgiant į jo teisinę formą (reglamentuojamas viešosios arba privatinės teisės) arba finansavimo būdą, kurio pagrindinis tikslas – vykdyti nepriklausomus fundamentinius tyrimus, pramoninius tyrimus ar eksperimentinę plėtrą arba per rengiamus mokymus, leidžiamus leidinius arba perduodamas žinias plačiai skleisti šios veiklos rezultatus. Kai toks subjektas vykdo ir ekonominę veiklą, tos ekonominės veiklos finansavimas, išlaidos ir pajamos turi būti apskaitomi atskirai. Įmonėms, galinčioms daryti lemiamą poveikį tokio subjekto veiklai, pavyzdžiui, naudojantis akcijų arba narystės suteikiamomis teisėmis, negali būti suteikta lengvatinė prieiga prie tokio subjekto sukurtų rezultatų;
- gg) **mokslinių tyrimų infrastruktūra** – priemonės, ištekliai ir susijusios paslaugos, kuriais, vykdydama tam tikrų sričių mokslinius tyrimus, naudojasi mokslo bendruomenė ir kurie apima mokslinę įrangą ar mokslinių tyrimų medžiagą, žinių šaltinius, pavyzdžiui, rinkinius, archyvus ar struktūrizuotą mokslinę informaciją, informacinėmis ir ryšių technologijomis grindžiamą didelio poveikio infrastruktūrą, pavyzdžiui, GRID tinklą, kompiuterinę įrangą, programinę įrangą ir ryšio priemones arba bet kurias kitas išskirtines, moksliniams tyrimams vykdyti būtinas priemones. Tokia infrastruktūra gali būti sutelkta vienoje vietoje arba paskirstytoji (organizuotas išteklių tinklas)²³;
- hh) **komandiravimas** – pagalbos gavėjo vykdomas laikinas darbuotojo įdarbinimas, išsaugant jo teisę grįžti pas ankstesnį darbdavį;

²³ Žr. 2009 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 723/2009 dėl Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciumo (ERIC) Bendrijos teisinio pagrindo (OL L 206, 2009 8 8, p. 1) 2 straipsnio a punktą.

- ii) **mažosios ir vidutinės įmonės** (MVI, arba mažosios įmonės ir vidutinės įmonės) – įmonės, atitinkančios kriterijus, nustatytus Komisijos rekomendacijoje dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo²⁴;
- jj) **darbų pradžia**, arba projekto pradžia, – MTPI veiklos pradžia arba pirmasis pagalbos gavėjo ir rangovų susitarimas dėl projekto vykdymo, atsižvelgiant į tai, kuris iš jų yra pirmesnis. Parengiamieji darbai, pavyzdžiui, leidimų gavimas ir preliminarinių galimybių studijų vykdymas, darbų pradžia nelaikomi;
- kk) **materialusis turtas** – toks turtas, kaip žemė, pastatai, įranga, mašinos ir įrenginiai;
- ll) **technologijų infrastruktūra** – priemonės, įranga, pajėgumai ir susijusios pagalbinės paslaugos, kurios reikalingos technologijai kurti, bandyti ir tobulinti, kad vykdamas pramoninius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą būtų daroma pažanga nuo patvirtinimo laboratorijoje iki patvirtinimo veiklos aplinkai artimomis sąlygomis, ir kurių naudotojai yra daugiausia pramonės subjektai, įskaitant MVI, siekiantys paramos novatoriškoms technologijoms kurti ir integruoti tam, kad būtų galima kurti naujus produktus, procesus ir paslaugas, kartu užtikrinant įgyvendinamumą ir atitiktį reglamentuojamiems reikalavimams²⁵.

2. VALSTYBĖS PAGALBA PAGAL SUTARTIES 107 STRAIPSNIO 1 DALĮ

18. Apskritai valstybės pagalba yra bet kokia priemonė, atitinkanti Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus. Nors atskirame Komisijos pranešime dėl valstybės pagalbos sąvokos²⁶ paaiškinama, kaip Komisija apskritai supranta valstybės pagalbos sąvoką, MTPI veikloje dažniausiai pasitaikančios aplinkybės šiame skirsnyje aptariamos nedarant poveikio Europos Sąjungos Teisingumo Teismo aiškinimui.

2.1. Mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijos ir mokslinių tyrimų infrastruktūra kaip valstybės pagalbos gavėjos

19. Mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijos (mokslinių tyrimų organizacijos) ir mokslinių tyrimų infrastruktūra yra valstybės pagalbos gavėjos, jei jų viešasis finansavimas atitinka visas Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas. Remiantis Pranešimu dėl valstybės pagalbos sąvokos ir atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, pagalbos gavėjas turi būti įmonė, tačiau tai, ar ši sąlyga tenkinama, nepriklauso nuo jo teisinės formos, t. y. nuo to, ar jis yra reglamentuojamas viešosios, ar privačiosios teisės, arba nuo jo ekonominio pobūdžio, t. y. ar jis siekia pelno, ar ne. Pagalbos gavėjo priskyrimą įmonių kategorijai lemia greičiau tai, ar jis vykdo ekonominę veiklą, parduodamas produktus arba paslaugas konkrečioje rinkoje²⁷.

²⁴ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

²⁵ Žr. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Technologijų infrastruktūra“ (SWD(2019) 158 *final*, 2019 4 8).

²⁶ Komisijos pranešimas dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos (OL C 262, 2016 7 19, p. 1).

²⁷ Žr. 1987 m. birželio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-118/85, ECLI:EU:C:1987:283, 7 punktą; 1998 m. birželio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-35/96, ECLI:EU:C:1998:303, 36 punktą; 2002 m. vasario 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Wouters*, C-309/99, ECLI:EU:C:2002:98, 46 punktą.

2.1.1. Neekonominės veiklos viešasis finansavimas

20. Jeigu tas pats subjektas vykdo ekonominio ir neekonominio pobūdžio veiklą, siekiant veiksmingai išvengti ekonominės veiklos kryžminio subsidijavimo, neekonominės veiklos viešasis finansavimas nepatenka į Sutarties 107 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, jeigu dvi veiklos rūšys, jų išlaidos, finansavimas ir pajamos gali būti aiškiai atskirti. Tinkamą išlaidų paskirstymą, finansavimą ir pajamas galima įrodyti metinėmis atitinkamo subjekto finansinėmis ataskaitomis.
21. Komisijos nuomone, neekonominio pobūdžio veikla paprastai yra toliau nurodyta veikla:
- a) mokslinių tyrimų organizacijų ir mokslinių tyrimų infrastruktūros pagrindinė veikla, visų pirma:
 - i) mokymo veikla, vykdoma siekiant parengti daugiau geresnės kvalifikacijos žmogiškųjų išteklių. Remiantis Teismo praktika²⁸ ir Komisijos sprendimų priėmimo praktika²⁹, taip pat kaip paaiškinta Pranešime dėl valstybės pagalbos sąvokos ir Visuotinės ekonominės svarbos paslaugų komunikate³⁰, valstybinis švietimas, organizuojamas pagal nacionalinę švietimo sistemą, daugiausiai arba visiškai finansuojamas valstybės ir prižiūrimas valstybės, yra laikomas neekonominė veikla³¹;
 - ii) nepriklausomi MTP, siekiant daugiau žinių ir geresnio suvokimo, įskaitant bendradarbiaujamuosius MTP, kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra veiksmingai bendradarbiauja³²;
 - iii) be išimtinių teisių ir laikantis nediskriminavimo principo plačiai skleidžiami mokslinių tyrimų rezultatai, pavyzdžiui, pasitelkiant mokymą, atvirosios prieigos duomenų bazes, viešus leidinius ar atvirojo kodo programinę įrangą;
 - b) žinių perdavimo veikla, kai ją vykdo mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra (įskaitant jų padalinius arba patronuojamąsias bendroves) arba kai ji vykdoma kartu su kitais tokiais subjektais arba jų vardu ir kai visas šios veiklos pelnas reinvestuojamas į pagrindinę mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūros veiklą. Neekonominis tos veiklos pobūdis nepasikeičia, jeigu teikti atitinkamas paslaugas atviro konkurso būdu sudarytomis sutartimis pavedama trečiosioms šalims.
22. Jeigu mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra naudojama ir ekonominei, ir neekonominėi veiklai vykdyti, valstybės pagalbos taisyklės viešajam finansavimui taikomos tik tiek, kiek tas finansavimas padengia su ekonomine veikla

²⁸ Žr. 1988 m. rugsėjo 27 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Humble ir Edel*, C-263/86, ECLI:EU:C:1988:451, 9–10 ir 15–18 punktus; 1993 m. gruodžio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Wirth*, C-109/92, ECLI:EU:C:1993:916, 15 punktą.

²⁹ Žr., pavyzdžiui, bylas NN54/2006, *Přerov logistics College* ir N 343/2008, *Individual aid to the College of Nyíregyháza for the development of the Partium Knowledge Centre*.

³⁰ Žr. Komisijos komunikato dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą (OL C 8, 2012 1 11, p. 4) 26–29 punktus.

³¹ Darbuotojų mokymas, kaip nurodyta valstybės pagalbos taisyklėse, taikomose pagalbai mokymui, neatitinka mokslinių tyrimų organizacijų neekonominės pagrindinės veiklos kriterijų.

³² MTP paslaugų teikimas ir įmonių vardu vykdomi MTP nelaikomi nepriklausomais MTP.

susijusias išlaidas³³. Jeigu mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra beveik išskirtinai naudojama neekonominei veiklai vykdyti³⁴, valstybės pagalbos taisyklės gali būti netaikomos visam jos finansavimui su sąlyga, kad naudojimas ekonominiais tikslais yra tik pagalbiniis, t. y. susijęs su riboto masto veikla, kuri yra tiesiogiai susijusi su mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūros veikimu ir yra jam reikalinga arba yra neatsiejama nuo pagrindinio naudojimo neekonominiais tikslais. Taikydama šią sistemą, Komisija laikysis nuomonės, kad taip yra tuo atveju, kai ekonominės veiklos sąnaudos (medžiagos, įranga, darbas ir pagrindinis kapitalas) yra lygiai tokios pačios kaip neekonominės veiklos ir kai kiekvienais metais tokiai ekonominei veiklai skiriamas pajėgumas neviršija 20 % atitinkamo subjekto bendro metinio pajėgumo. Ekonominės veiklos pagalbinių pobūdžio stebėseną vykdoma bent 10 metų nuo mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūros veiklos pradžios. Tuo atveju, kai mokslinių tyrimų infrastruktūra arba mokslinių tyrimų organizacija padidina savo ekonominės veiklos mastą tiek, kad ji negali būti laikoma pagalbine veikla, valstybės pagalbos taisyklės bus taikomos visos ekonominės veiklos viešajam finansavimui.

- 2.1.2. *Mokslinių tyrimų organizacijų ir mokslinių tyrimų infrastruktūros ekonominės veiklos viešasis finansavimas*
23. Nedarant poveikio 22 punktui, tais atvejais, kai mokslinių tyrimų organizacijos ar mokslinių tyrimų infrastruktūra yra naudojamos ekonominei veiklai vykdyti, pavyzdžiui, nuomoti įrangą arba laboratorijas įmonėms, teikti paslaugas įmonėms ar vykdyti mokslinių tyrimų sutartį, tos ekonominės veiklos viešasis finansavimas paprastai bus laikomas valstybės pagalba.
24. Tačiau Komisija nelaikys mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūros valstybės pagalbos gavėja, jeigu ji veikia tik kaip tarpininkė, perduodama galutiniams pagalbos gavėjams visą viešąjį finansavimą ir visus dėl tokio finansavimo įgytus pranašumus. Paprastai taip būna tuo atveju, kai:
- a) tiek viešąjį finansavimą, tiek visus dėl tokio finansavimo įgytus pranašumus galima kiekybiškai įvertinti ir įrodyti, ir yra taikoma atitinkama tvarka, kuria užtikrinama, kad jie būtų visiškai perduoti galutiniams pagalbos gavėjams, pavyzdžiui, sumažinant kainas; taip pat
 - b) tarpininkui nesuteikiamas papildomas pranašumas, nes jis arba išrenkamas per atvirą konkursą, arba viešąjį finansavimą gali gauti visi subjektai, kurie atitinka būtinas objektyvias sąlygas, kad vartotojai, kaip galutiniai pagalbos gavėjai, turėtų teisę įsigyti tokias pat paslaugas iš bet kokio tinkamo tarpininko.
25. Jeigu 24 punkto sąlygos tenkinamos, valstybės pagalbos taisyklės taikomos galutinių gavėjų lygmeniu.

³³ Kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra yra finansuojama ir viešosiomis, ir privačiomis lėšomis, Komisija laikysis nuomonės, kad taip yra tuo atveju, kai atitinkamam subjektui skirtas viešasis finansavimas konkrečiu ataskaitiniu laikotarpiu viršija per tą laikotarpį patirtas neekonominės veiklos išlaidas.

³⁴ Kadangi vykdydama pagalbines ekonomines veiklas mokslinių tyrimų bendruomenė įgauna geresnės ir platesnės techninės patirties bei žinių, kurias galima panaudoti siekiant vykdyti mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūros pagrindinę neekonominę veiklą, kuri būtų naudinga plačiajai visuomenei.

2.2. Netiesioginė valstybės pagalba įmonėms, teikiama per valstybės finansuojamas mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos organizacijas ir mokslinių tyrimų infrastruktūrą

26. Į klausimą, ar ir kokiomis sąlygomis įmonės įgyja pranašumą pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį tais atvejais, kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra pagal sutartį vykdo mokslinius tyrimus arba teikia mokslinių tyrimų paslaugas, taip pat tais atvejais, kai bendradarbiaujama su mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra, turi būti atsakyta remiantis bendraisiais valstybės pagalbos principais. Šiuo tikslu, kaip paaiškinta Pranešime dėl valstybės pagalbos sąvokos, visų pirma gali reikėti įvertinti, ar mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūros veiksmas gali būti priskirti valstybei³⁵.

2.2.1. Įmonių užsakymu vykdomi moksliniai tyrimai (pagal sutartį vykdomi moksliniai tyrimai arba teikiamos mokslinių tyrimų paslaugos)

27. Kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra naudojamos moksliniams tyrimams pagal sutartis vykdyti arba mokslinių tyrimų paslaugoms teikti įmonei, kuri paprastai nustato sutarties sąlygas ir kuriai priklauso mokslinių tyrimų veiklos rezultatai ir tenka nesėkmės rizika, valstybės pagalba tai įmonei paprastai nebus perduota, jeigu mokslinių tyrimų organizacijai arba mokslinių tyrimų infrastruktūrai už paslaugas sumokamas tinkamas atlygis, ypač jei yra tenkinama viena iš šių sąlygų:

- a) mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra mokslinių tyrimų paslaugas teikia arba mokslinius tyrimus pagal sutartis vykdo rinkos kaina³⁶, arba
- b) jeigu rinkos kaina nenustatyta, mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra teikia mokslinių tyrimų paslaugas arba pagal sutartis vykdo mokslinius tyrimus ta kaina, kuri:
 - atspindi visas paslaugos sąnaudas ir paprastai apima maržą, nustatytą remiantis tomis maržomis, kurias sektoriuje veikiančios įmonės paprastai taiko už atitinkamą paslaugą, arba
 - yra nustatyta ištiesiosios rankos principą atitinkančiose derybose, kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra, kaip paslaugų teikėja, derasi siekdama gauti didžiausios ekonominės naudos tuo metu, kai sudaroma sutartis, ir apima bent jau ribines sąnaudas.

28. Kai intelektinės nuosavybės teisės arba teisės jomis naudotis pasilieka mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra, jų rinkos vertė gali būti išskaičiuojama iš kainos, mokėtiną už atitinkamas paslaugas.

³⁵ Žr. 2002 m. gegužės 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 24 punktą.

³⁶ Jeigu mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra pirmą kartą atitinkamos įmonės vardu, bandymo būdu aiškiai ribotą laikotarpį teikia konkrečias mokslinių tyrimų paslaugas arba pagal sutartis vykdo mokslinius tyrimus, Komisija paprastai laikys taikomą kainą rinkos kaina, jeigu tos mokslinių tyrimų paslaugos arba pagal sutartis vykdomi moksliniai tyrimai yra išskirtiniai ir gali būti įrodyta, kad jų rinkos nėra.

2.2.2. *Bendradarbiavimas su įmonėmis*

29. Laikoma, kad projektas yra vykdomas veiksmingai bendradarbiaujant, kai mažiausiai dvi nepriklausomos šalys siekia bendro tikslo dalydamosi darbu ir kartu apibrėžia projekto sritį, dalyvauja jį rengiant, prisideda prie jo įgyvendinimo ir dalijasi finansine, technologine, moksline ir kita rizika, taip pat jo rezultatais. Viena ar kelios šalys gali padengti visas projekto išlaidas ir taip apsaugoti kitas šalis nuo jo finansinės rizikos. Bendradarbiavimo projekto sąlygos, visų pirma susijusios su jo išlaidomis, rizikos pasidalijimu ir rezultatais, rezultatų sklaida, galimybe naudotis intelektinės nuosavybės teisėmis ir jų suteikimo taisyklėmis, turi būti nustatytos prieš pradedant vykdyti projektą³⁷. Pagal sutartis vykdomi moksliniai tyrimai ir mokslinių tyrimų paslaugų teikimas nelaikomi bendradarbiavimo formomis.
30. Tais atvejais, kai bendradarbiavimo projektus kartu įgyvendina įmonės ir mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūra, Komisija laikosi nuomonės, kad dėl palankių bendradarbiavimo sąlygų³⁸ netiesioginė valstybės pagalba per šiuos subjektus dalyvaujančioms įmonėms neskiriama, jeigu tenkinama viena iš šių sąlygų:
- a) dalyvaujančios įmonės padengia visas projekto sąnaudas;
 - b) bendradarbiavimo rezultatai, kuriems netaikomos intelektinės nuosavybės teisės, gali būti plačiai skelbiami, o visos intelektinės nuosavybės teisės, susijusios su mokslinių tyrimų organizacijų arba mokslinių tyrimų infrastruktūros veikla, visiškai atitenka tiems subjektams;
 - c) visos su projektu susijusios intelektinės nuosavybės teisės, taip pat susijusios naudojimosi teisės suteikiamos skirtingiems bendradarbiaujantiems partneriams tokiu būdu, kuris tinkamai atspindi jų darbo paketus, įnašus ir atitinkamus interesus;
 - d) mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūra gauna kompensaciją, kuri lygi intelektinės nuosavybės teisių, kurios susijusios su jų veikla ir priklauso dalyvaujančioms įmonėms arba kurių naudojimosi teisės suteiktos dalyvaujančioms įmonėms, rinkos kainai. Iš tos kompensacijos galima išskaičiuoti dalyvaujančių įmonių įnašo (finansinio ir nefinansinio) į mokslinių tyrimų organizacijų arba mokslinių tyrimų infrastruktūros veiklos, susijusios su atitinkamomis intelektinės nuosavybės teisėmis, išlaidų finansavimą vertės absoliučią sumą.
31. Taikydama 31 punkto d papunktį, Komisija laikysis nuomonės, kad gauta kompensacija yra lygi rinkos kainai, jeigu atitinkamos mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūra gali naudotis visa tų teisių teikiama ekonomine nauda, kai yra tenkinama viena iš šių sąlygų:
- a) kompensacijos suma buvo nustatyta taikant atvirą, skaidrią ir nediskriminacinę konkurencinio pardavimo procedūrą;

³⁷ Tai netaikytina nustatytiems susitarimams dėl intelektinės nuosavybės teisių rinkos vertės ir įnašų į projektą vertės.

³⁸ Be kita ko, medžiagų perdavimo susitarimų forma, kai mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra įmonei perduoda medžiagas paties gavėjo vykdomai MTP veiklai.

- b) nepriklausomo eksperto vertinimu patvirtinama, kad kompensacijos suma yra bent lygi rinkos kainai;
 - c) mokslinių tyrimų organizacija arba mokslinių tyrimų infrastruktūra, kaip pardavėja, gali įrodyti, kad veiksmingai derėjosi dėl kompensacijos ištiesiosios rankos principą atitinkančiomis sąlygomis, siekdama gauti maksimalią ekonominę naudą sutarties sudarymo metu, kartu atsižvelgdama į teisės aktuose nustatytus savo tikslus;
 - d) tais atvejais, kai bendradarbiavimo susitarimu bendradarbiaujančiai įmonei numatyta pirmumo teisė, susijusi su intelektinės nuosavybės teisėmis, kurias sukuria bendradarbiaujančios mokslinių tyrimų organizacijos arba mokslinių tyrimų infrastruktūra, jeigu tie subjektai naudojami abipuse teise prašyti trečiųjų šalių pateikti ekonomiškai pranašesnius pasiūlymus, kad bendradarbiaujanti įmonė atitinkamai pritaikytų savo pasiūlymą.
32. Jei netenkinama nė viena iš 31 punkte nustatytų sąlygų, visa mokslinių tyrimų organizacijų arba mokslinių tyrimų infrastruktūros įnašo į projektą vertė bus laikoma bendradarbiaujančioms įmonėms suteiktu pranašumu, kuriam taikomos įprastos valstybės pagalbos taisyklės.
- 2.3. Mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų viešasis pirkimas**
33. Viešieji pirkėjai mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugas iš įmonių gali pirkti taikydami tiek išimtinės plėtros, tiek ikiprekybinio viešojo pirkimo procedūras³⁹.
34. Jeigu atviras viešojo pirkimo konkursas vykdomas pagal taikomas direktyvas⁴⁰, Komisija paprastai laikysis nuomonės, kad įmonėms, teikiančioms susijusias paslaugas, Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nurodyta valstybės pagalba neskirta⁴¹.
35. Visais kitais atvejais, įskaitant ikiprekybinį viešąjį pirkimą, Komisija laikysis nuomonės, kad įmonėms valstybės pagalba neskirta, kai už atitinkamas paslaugas sumokėta kaina visiškai atitinka viešojo pirkėjo gautos naudos rinkos vertę ir dalyvaujančio paslaugų teikėjo prisiimtą riziką, ypač kai tenkinamos visos šios sąlygos:
- a) atrankos procedūra yra atvira, skaidri ir nediskriminacinė, taip pat grindžiama objektyviais atrankos ir sutarties skyrimo kriterijais, nurodytais prieš konkurso procedūrą;

³⁹ Žr. Komisijos komunikatą „Ikiprekybiniai viešieji pirkimai. Naujovių skatinimas siekiant užtikrinti ilgalaikės kokybiškas viešąsias paslaugas Europoje“ (KOM(2007) 799 galutinis, 2007 12 14) ir susijusį tarnybų darbinį dokumentą.

⁴⁰ Žr. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65), 27 straipsnį ir 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243), 45 straipsnį. Analogiškai, ribotos procedūros, numatytos atitinkamai Direktyvos 2014/24/ES 28 straipsnyje ir Direktyvos 2014/25/ES 46 straipsnyje, atveju Komisija taip pat laikysis nuomonės, kad įmonėms valstybės pagalba neskirta, nebent suinteresuotiems paslaugų teikėjams be aiškos priežasties neleidžiama dalyvauti konkurse.

⁴¹ Tai taip pat bus daroma tuo atveju, kai viešieji pirkėjai pirks novatoriškus sprendimus, susijusius su ankstesniais MTP viešaisiais pirkimais, arba ne MTP produktus ir paslaugas, kuriuos numatoma teikti tokio kokybės lygio, kuriam reikalingos produkto, procesų arba organizacinės inovacijos.

- b) visiems suinteresuotiesiems konkurso dalyviams prieš konkurso procedūrą pateikiami numatomi sutartiniai susitarimai, kuriuose aprašomos visos šalių teisės ir pareigos, be kita ko, susijusios su intelektinės nuosavybės teisėmis;
- c) vykdant viešąjį pirkimą nė vienam dalyvaujančiam paslaugų teikėjui nenumatomos lengvatinės galutinių produktų arba paslaugų tiekimo ar teikimo komerciniu mastu viešajam pirkėjui atitinkamoje valstybėje narėje sąlygos⁴²;
- d) tenkinama viena iš šių sąlygų:
 - visi rezultatai, kuriems netaikomos intelektinės nuosavybės teisės, gali būti plačiai skleidžiami, pavyzdžiui, juos paskelbiant, per mokymus ar indėlį į standartizacijos įstaigų veiklą tokiu būdu, kad kitos įmonės galėtų juos atkurti, o visos intelektinės nuosavybės teisės visiškai atitenka viešajam pirkėjui;
 - paslaugų teikėjas, kuriam atitenka rezultatai, kuriems taikomos intelektinės nuosavybės teisės, turi suteikti viešajam pirkėjui neribotą galimybę nemokamai naudotis tais rezultatais, o trečiosioms šalims suteikti prieigą, pavyzdžiui, per neišimtinės licencijas rinkos sąlygomis.

36. Jeigu 35 punkte nustatytos sąlygos netenkinamos, valstybės narės gali atlikti atskirą viešojo pirkėjo ir įmonės sutarties sąlygų vertinimą, nepažeisdamos Sutarties 108 straipsnio 3 dalyje nustatytos bendros pareigos pranešti apie MTPI pagalbą.

3. MTPI PAGALBOS SUDERINAMUMO VERTINIMAS

- 37. Remdamasi Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktu, Komisija gali laikyti, kad su vidaus rinka yra suderinama pagalba, skirta tam tikrų rūšių ekonominės veiklos Europos Sąjungoje plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.
- 38. Šiame skirsnyje Komisija paaiškina, kaip taikys suderinamumo vertinimo principus ir prireikus nustato specialias sąlygas, taikomas pagalbos schemoms, ir papildomas sąlygas individualiai pagalbai, kuriai taikoma pareiga pranešti.
- 39. Siekdama įvertinti, ar valstybės pagalba MTPI gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, Komisija vertins, ar pagalbos priemonė skatina tam tikros srities ekonominės veiklos plėtrą ir ar ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.
- 40. Siekdama atlikti 39 punkte nurodytą vertinimą, Komisija atsižvelgs į šiuos aspektus:

a) pirma sąlyga – pagalba MTPI skatina ekonominės veiklos plėtrą

- i) *ekonominės veiklos identifikavimas* (3.1.1 skirsnis),
- ii) *skatinamasis poveikis*: vertinimas, ar pagalba pakeičia atitinkamos įmonės (-ių) veiklą taip, kad tokia įmonė arba įmonės pradeda vykdyti papildomą veiklą, kurios be pagalbos ji (jos) negalėtų vykdyti arba kurią vykdytų mažesniu mastu, kitaip ar kitoje vietoje (3.1.2 skirsnis),

⁴² Nedarant poveikio procedūroms, kurios apima unikalių ar specializuotų produktų arba paslaugų plėtojimą ir paskesnę pirkimą.

- iii) *pagalba neprieštarauja atitinkamoms ES teisės nuostatomis ir principams* (3.1.3 skirsnis);

b) antra sąlyga – pagalba MTPI netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui

- i) *valstybės intervencijos poreikis*: pagalbos priemonė turi iš esmės pagerinti padėtį taip, kaip to negali padaryti pati rinka, pavyzdžiui, atitinkamais atvejais pašalinant rinkos nepakankamumą arba išsprendžiant teisingumo ar sanglaudos problemą (3.2.1 skirsnis),
- ii) *pagalbos priemonės tinkamumas*: siūloma pagalbos priemonė turi būti tinkama politikos priemonė, kuri skatina ekonominės veiklos plėtrą (3.2.2 skirsnis),
- iii) *pagalbos proporcingumas (iki minimumo apribota pagalba)*: pagalbos suma ir intensyvumas turi būti apriboti iki minimumo, būtino atitinkamos įmonės (-ių) papildomoms investicijoms arba veiklai paskatinti (3.2.3 skirsnis),
- iv) *pagalbos skaidrumas*: valstybės narės, Komisija, ekonominės veiklos vykdytojai ir visuomenė turi turėti galimybę lengvai susipažinti su visais susijusiais aktais ir atitinkama informacija apie pagalbą, kuri skirta pagal tuos aktus (3.2.4 skirsnis),
- v) *neigiamas poveikis, kurį pagalba MTPI gali daryti konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai*, turi būti sumažintas iki minimumo arba jo turi būti išvengta (3.2.5 skirsnis),
- vi) *teigiamo ir neigiamo pagalbos poveikio palyginimas* (3.2.6 skirsnis).

3.1. Pirma sąlyga – pagalba MTPI skatina ekonominės veiklos plėtrą

3.1.1. Remiamos ekonominės veiklos identifikavimas

41. Komisija, remdamasi valstybės narės pateikta informacija, įvertins, kokia ekonominė veikla bus remiama priemone, apie kurią pranešta.

3.1.2. Skatinamasis poveikis

3.1.2.1. Bendrosios sąlygos

42. MTPI pagalba gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, jei ji turi skatinamąjį poveikį. Komisija mano, kad skatinamojo poveikio neturinti pagalba neskatina ekonominės veiklos plėtros.
43. Skatinamasis poveikis yra tuomet, kai pagalba pakeičia įmonės veiklą taip, kad ji pradeda vykdyti papildomą veiklą, kurios be pagalbos ji negalėtų vykdyti arba kurią vykdytų mažesniu mastu arba kitaip. Tačiau pagalba negali būti subsidijuojamos veiklos išlaidos, kurias įmonė būtų patyrusi bet kuriuo atveju, ir negali būti kompensuojama įprasta ekonominės veiklos verslo rizika⁴³.
44. Komisijos nuomone, pagalba neturi skatinamojo poveikio jos gavėjui, jeigu su MTPI veikla⁴⁴ susiję darbai buvo pradėti dar iki to momento, kai pagalbos gavėjas

⁴³ Žr. Teisingumo Teismo sprendimą *HGA ir kiti prieš Komisiją*, sujungtos bylos C-630/11 P iki C-633/11 P, ECLI:EU:T:2013:387.

⁴⁴ Jeigu paraiška pagalbai gauti pateikiama dėl MTP projekto, negalima atmesti galimybės, kad potencialus pagalbos gavėjas jau yra atlikęs galimybių studijas, kurios neįtraukiamos į prašymą pagalbai gauti.

nacionalinėms valdžios institucijoms pateikė paraišką pagalbai gauti⁴⁵. Kai darbai pradkami iki to momento, kai pagalbos gavėjas nacionalinėms valdžios institucijoms pateikia paraišką pagalbai gauti, projektas neatitiks pagalbos skyrimo reikalavimų.

45. Paraiškoje pagalbai gauti turi būti nurodytas bent pareiškėjo pavadinimas ir dydis, projekto aprašymas, įskaitant jo vietą ir pradžios bei pabaigos datas, jam įgyvendinti reikiamos viešosios paramos sumą ir tinkamų finansuoti išlaidų sąrašą.
46. Jeigu fiskalinės priemonės yra valstybės pagalba, remdamasi valstybių narių pateiktais vertinimo tyrimų duomenimis⁴⁶, Komisija gali laikyti, kad tos priemonės turi skatinamąjį poveikį, kadangi įmonės skatinamos didinti išlaidas MTPI.

3.1.2.2. Papildomos individualiai pagalbai taikomos sąlygos

47. Individualios pagalbos, apie kurią reikia pranešti, atveju valstybės narės turi įrodyti Komisijai, kad pagalba turi skatinamąjį poveikį, ir todėl jos turi pateikti aiškių įrodymų, kad pagalba daro teigiamą poveikį įmonės sprendimui vykdyti MTPI veiklą, kuri kitaip nebūtų vykdoma. Kad Komisijai būtų sudarytos sąlygos atlikti išsamų konkrečios pagalbos priemonės vertinimą, atitinkama valstybė narė turi pateikti ne tik informaciją apie remiamą projektą, bet ir kuo išsamesnį aprašymą, kas būtų atsitikę arba ko pagrįstai būtų buvę galima tikėtis nesuteikus pagalbos, t. y. įvykus priešingos padėties scenarijui. Priešingos padėties scenarijus gali būti padėtis, kai nėra alternatyvaus projekto arba kai pagalbos gavėjas, priimdamas vidaus sprendimą, svarsto aiškiai apibrėžto ir pakankamai nuspėjamo alternatyvaus projekto galimybę, ir taip pat gali būti susijęs su alternatyviu projektu, kuris yra visiškai arba iš dalies vykdomas ne Sąjungoje.
48. Atlikdama analizę, Komisija atsižvelgs į šiuos aspektus:
 - i) **numatomo pokyčio apibūdinimą.** Turi būti aiškiai apibūdintas elgesio pokytis, kurį, kaip tikimasi, nulems valstybės pagalba, t. y. ar bus pradėtas naujas projektas, ar padidės projekto apimtis, mastas arba įgyvendinimo sparta;
 - ii) **priešingos padėties scenarijaus analizę.** Turi būti nurodytas elgesio pokytis, palyginant su pagalba ir be jos numatomus ketinamos vykdyti veiklos rezultatus ir mastą. Šių dviejų scenarijų skirtumas rodo pagalbos priemonės poveikį ir jos skatinamąjį poveikį;
 - iii) **pelningumo lygį.** Jeigu įmonei nebūtų pelninga vykdyti projektą ar investiciją, bet jis (ji) duotų svarbios naudos visuomenei, pagalbos skatinamasis poveikis yra labiau tikėtinas;
 - iv) **investicijų dydį ir grynujų pinigų srautų laiko intervalą.** Vertinant skatinamąjį poveikį teigiamais veiksniais bus laikomos reikšmingos investicijos į startuolį,

⁴⁵ Tuo atveju, kai pagalba teikiama projektams arba veiklai, vykdomiems nuosekliais etapais, kuriems gali būti taikomos skirtingos pagalbos skyrimo procedūros, tai reiškia, kad darbai negali būti pradami dar iki pirmosios paraiškos pagalbai gauti pateikimo. Tais atvejais, kai pagalba skiriama pagal automatinę fiskalinės pagalbos schemą, tokia schema turi būti priimta ir įsigalioti dar iki pradėdant darbus, susijusius su remiamu projektu ar veikla.

⁴⁶ Nors naujai pradėtos taikyti priemonės atveju to gali būti neįmanoma padaryti *ex ante*, valstybės narės turės pateikti savo pačių fiskalinės pagalbos schemų skatinamojo poveikio vertinimo tyrimų rezultatus (kad kuriant tokias priemones paprastai būtų suplanuojama arba numatoma *ex post* vertinimų metodika). Jeigu vertinimo tyrimų nėra, galima daryti prielaidą, kad fiskalinės pagalbos schemų skatinamasis poveikis gali būti susijęs tik su papildomomis priemonėmis.

žemas skirstytinų grynujų pinigų srautų lygis ir didelė grynujų pinigų srautų dalis, kuri bus gauta labai tolimoje ateityje arba dėl kurios esama didelio netikrumo;

- v) **susijusios rizikos lygį.** Vertinant riziką, visų pirma bus atsižvelgiama į investicijas, kurių negalima susigražinti, komercinės nesėkmės tikimybę, mažesnį, nei tikėtasi, projekto našumo riziką, riziką, kad vykdant projektą bus pakenkta kitai pagalbos gavėjo veiklai, ir riziką, kad projekto išlaidos sumažins jo finansinį gyvybingumą.
49. Valstybių narių visų pirma prašoma remtis valdybos dokumentais, rizikos vertinimo dokumentais, finansinėmis ataskaitomis, vidaus verslo planais, ekspertų nuomonėmis ir kitais su vertinamu projektu susijusių tyrimų duomenimis. Įrodyti skatinamąjį poveikį valstybėms narėms gali padėti dokumentai, kuriuose pateikiama informacija apie paklausos prognozes, išlaidų prognozes, finansines prognozes, investicijų komitetui pateikti dokumentai, kuriuose išsamiai aprašomi įvairūs investavimo scenarijai, arba finansų institucijoms pateikti dokumentai.
50. Siekdama užtikrinti, kad skatinamasis poveikis būtų nustatytas objektyviai, savo vertinime Komisija gali palyginti konkrečiai bendrovei būdingus duomenis ir pramonės sektoriaus, su kuriuo susijusi pagalbos gavėjo vykdoma veikla, duomenis. Visų pirma, jei įmanoma, valstybės narės turėtų pateikti su pramonės sektoriumi susijusius duomenis, rodančius, kad pagalbos gavėjo priešingos padėties scenarijus, jo reikalaujamas pelningumo lygis ir tikėtini grynujų pinigų srautai yra pagrįsti.
51. Šiuo atžvilgiu pelningumo lygį galima įvertinti taikant metodus, kuriuos, kaip galima įrodyti, taiko pagalbą gaunanti įmonė arba kurie paprastai naudojami konkrečiame pramonės sektoriuje, pavyzdžiui, projekto grynosios dabartinės vertės (GDV)⁴⁷, vidinės grąžos normos (VGN)⁴⁸ arba vidutinės panaudoto kapitalo grąžos (PKG) vertinimo metodus.
52. Be to, investicinės paramos tarpvalstybinei MTP veiklai, mokslinių tyrimų infrastruktūrai, technologijų infrastruktūrai ir inovacijų grupėms atveju investicijas, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos tarpvalstybiniam bendradarbiavimui arba kurias finansuoja daugiau nei viena valstybė narė, Komisija laikys vienu iš elementų, galinčių sustiprinti skatinamąjį pagalbos poveikį, nes galima daryti tvirtą prielaidą, kad pagalba skatina MTPI veiklą, dėl kurios atsiranda didesnio masto projektas, arba pagalba daro teigiamą poveikį projekto apimčiai ar spartai, arba bendros projekto išlaidos yra didesnės (žr. 139 below punktą) dėl tikslinės didesnės veiklos paklausos, palyginti su projektu, kuriuo siekiama patenkinti tik nacionalinius poreikius.
53. Todėl pagalba nebus laikoma suderinama su vidaus rinka tais atvejais, kai nustatoma, kad tokia pati veikla galėtų būti ir būtų vykdoma netgi neskyrus pagalbos.

3.1.3. Atitinkamos Sąjungos teisės pažeidimo nebuvimas

54. Jei valstybės pagalbos priemonė, su ja susijusios sąlygos, įskaitant jos finansavimo metodą tais atvejais, kai jis yra neatskiriama valstybės pagalbos priemonės dalis, arba ja

⁴⁷ Projekto grynoji dabartinė vertė – tai iki dabartinės vertės diskontuotų (pagal kapitalo kainą) teigiamų ir neigiamų grynujų pinigų srautų investicijos gyvavimo laikotarpiu skirtumas.

⁴⁸ Vidinė grąžos norma grindžiama ne atitinkamų metų buhalteriniu pelnu, bet ją taikant atsižvelgiama į būsimus pinigų srautus, kuriuos investuotojas tikisi gauti per visą investicijos gyvavimo laikotarpį. Ji nustatoma kaip diskonto norma, kurios grynujų pinigų srautų grynoji dabartinė vertė lygi nuliui.

finansuojama veikla pažeidžia atitinkamą ES teisę, pagalba negali būti pripažįstama suderinama su vidaus rinka⁴⁹.

55. Vertindama individualios pagalbos suderinamumą su vidaus rinka, Komisija pirmiausia atsižvelgs į visas Sutarties 101 ar 102 straipsnio pažeidimo bylas, kurios gali būti susijusios su pagalbos gavėju ir kurios gali būti svarbios atliekant vertinimą pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį⁵⁰.

3.2. Antra sąlyga – pagalba MTPI netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui

56. Remiantis Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktu, pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, gali būti laikoma suderinama, bet tik „jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui“.
57. Vertinant neigiamą poveikį vidaus rinkai atliekami sudėtingi ekonominiai ir socialiniai vertinimai. Šiame skirsnyje nustatytas Komisijos naudojimosi jai suteikta diskrecija atliekant vertinimą pagal 40 punkto b papunktyje nurodytą antrą suderinamumo vertinimo sąlygą metodas.
58. Bet kokia pagalbos priemonė dėl savo pobūdžio iškreipia konkurenciją ir daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai. Tačiau siekdama nustatyti, ar pagalbos iškreipiamasis poveikis yra apribotas iki minimumo, Komisija tikrins, ar pagalba yra būtina, tinkama, proporcinga ir skaidri.
59. Tuomet Komisija įvertins konkrečios pagalbos MTPI iškreipiamąjį poveikį konkurencijai ir prekybos sąlygoms. Konkrečiau, pagalba MTPI srityje gali lemti konkrečius produktų rinkų iškraipymus ir daryti poveikį vietovės pasirinkimui. Tuomet Komisija įvertins teigiamo pagalbos poveikio ir neigiamo jos poveikio konkurencijai ir prekybai pusiausvyrą. Jeigu teigiamas poveikis nusvers neigiamą poveikį, Komisija pripažins, kad pagalba yra suderinama.

3.2.1. Valstybės intervencijos poreikis

60. Valstybės pagalbos priemonė turi būti skiriama tuo atveju, kai ja galima iš esmės pagerinti padėtį taip, kaip to negali padaryti pati rinka, pavyzdžiui, pašalinant rinkos nepakankamumą, susijusį su konkrečia MTPI veikla ar investicija.

3.2.1.1. Bendrosios sąlygos

61. Valstybės pagalba gali būti reikalinga siekiant padidinti MTPI mastą tuo atveju, kai rinka pati savaime nepasiekia veiksmingo rezultato. Norint įvertinti, ar valstybės pagalba yra veiksminga siekiant numatyto rezultato, pirmiausia reikia nustatyti spręstiną problemą. Valstybės pagalba turėtų būti skiriama tais atvejais, kai ja galima iš esmės pagerinti padėtį taip, kaip to negali padaryti pati rinka. Valstybės narės turėtų paaiškinti,

⁴⁹ Žr., pavyzdžiui, 2000 m. rugsėjo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, 78 punktą; 2008 m. gruodžio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Société Régie Networks prieš Rhône-Alpes Bourgogne*, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, 94–116 punktus; 2020 m. rugsėjo 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Austrija prieš Komisiją*, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 44 punktą; 2010 m. spalio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nuova Agricast prieš Komisiją*, C-67/09 P, ECLI:EU:C:2010:607, 51 punktą.

⁵⁰ Žr. 1993 m. birželio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Matra prieš Komisiją*, C-225/91, ECLI:EU:C:1993:239, 42 punktą.

kaip pagalbos priemone galima veiksmingai sumažinti nustatytas rinkos nepakankamumo problemas, trukdančias pačiai rinkai vykdyti konkrečią MTPI veiklą ar investicijas.

62. MTPI veiklą sudaro įvairi veikla, kuri daugelyje produktų rinkų paprastai vykdoma pradinės grandies rinkoje, panaudojant turimus pajėgumus naujiems arba patobulintiems produktams, paslaugoms ir procesams tose produktų rinkose arba visiškai naujose rinkose kurti, taip skatinant ekonomikos augimą, prisidedant prie teritorinės ir socialinės sanglaudos užtikrinimo arba stiprinant bendrus vartotojų interesus. Tačiau, turint omenyje esamus MTPI pajėgumus, rinkos nepakankamumo problemos gali sukliudyti pasiekti geriausių rezultatų, ir rezultatai gali būti neveiksmingi dėl šių priežasčių:

- i) **teigiamo poveikio išorei arba žinių sklaidos.** MTPI veikla dažnai yra naudinga visuomenei dėl teigiamo šalutinio poveikio, pavyzdžiui, žinių sklaidos ar geresnių galimybių kitiems ekonominės veiklos vykdytojams kurti papildomus produktus ir paslaugas. Tačiau, jei ši veikla vykdoma vien rinkos sąlygomis, daugelio projektų grąža privačiam investuotojui gali atrodyti nepakankama, nors tokie projektai ir būtų naudingi visuomenei, nes pelno siekiančios įmonės, priimdamos sprendimą dėl vykdytinės MTPI veiklos masto, negali užsitikrinti galimybės gauti pakankamai naudos iš savo veiksmų. Todėl valstybės pagalba gali padėti įgyvendinti projektus, kurie duoda bendros socialinės ar ekonominės naudos ir kurie kitu atveju nebūtų vykdomi.

Tačiau ne visa MTPI veiklos nauda yra vien tik poveikis išorei, o poveikio išorei egzistavimas taip pat automatiškai nereiškia, kad valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka. Apskritai vartotojai yra pasirengę mokėti už tiesioginę naujų produktų ir paslaugų naudą, o įmonės iš savo investicijų naudos gali gauti per kitas esamas priemones, pavyzdžiui, intelektinės nuosavybės teises. Tačiau kai kuriais atvejais tos priemonės yra nepakankamos, ir dėl to išlieka rinkos nepakankamumo problema, kurią galima pašalinti valstybės pagalba. Pavyzdžiui, kaip dažnai argumentuojama fundamentinių tyrimų atveju, gali būti sunku nesuteikti kitiems subjektams galimybės naudotis kokios nors veiklos rezultatais, ir dėl šios priežasties pastarieji gali būti laikomi viešosiomis gėrybėmis. Kita vertus, labiau specifinės, su gamyba susijusios žinios dažnai gali būti gerai apsaugomos, pavyzdžiui, patentais, taip užtikrinant išradėjui didesnę išradimo grąžą;

- ii) **nepakankamos ir asimetriškos informacijos.** MTPI veiklai būdingas didelis netikrumas. Tam tikromis aplinkybėmis dėl nepakankamos ir asimetriškos informacijos privatus investuotojas gali būti nelinkęs finansuoti vertingų projektų, o aukštos kvalifikacijos darbuotojai gali nežinoti apie galimybes įsidarbinti novatoriškose įmonėse. Dėl šios priežasties gali būti netinkamai paskirstyti žmogiškieji ir finansiniai ištekliai, ir projektai, kurie gali būti naudingi visuomenei ar ekonomikai, gali likti neįgyvendinti.

Tam tikrais atvejais dėl nepakankamos ir asimetriškos informacijos taip pat gali būti sunkiau gauti finansavimą. Tačiau nepakankama informacija ir rizikos egzistavimas automatiškai nepateisina valstybės pagalbos poreikio. Projektų, kurių investicijų grąža privatiems subjektams yra mažesnė, nefinansavimas taip pat gali būti rinkos veiksmingumo požymis. Be to, rizika yra kiekvienos verslo

veiklos dalis ir pati savaimė nėra rinkos nepakankamumas. Tačiau asimetriškos informacijos atveju dėl rizikos gali padidėti finansavimo problemos;

- iii) **koordinavimo ir tinklo problemų.** Įmonių gebėjimas koordinuoti tarpusavio veiksmus arba bendrauti, siekiant MTPI veiklos rezultatų, gali būti nepakankamas dėl įvairių priežasčių, įskaitant daugybės bendradarbiaujančių partnerių veiksmų koordinavimo sunkumus, kai nesutampa kai kurių iš jų interesai, taip pat sutarčių rengimo ir bendradarbiavimo koordinavimo sunkumus, kylančius, pavyzdžiui, dėl neskelbtinos informacijos, kuria dalijamasi.

3.2.1.2. Papildomos individualiai pagalbai taikomos sąlygos

- 63. Nors tam tikros rinkos nepakankamumo problemos apskritai gali trukdyti MTPI veiklai, ne visos įmonės ir ekonomikos sektorius jos paveikia vienodai. Todėl individualios pagalbos, apie kurią būtina pranešti, atveju valstybės narės turėtų tinkamai informuoti apie tai, ar pagalba skirta bendram rinkos nepakankamumui, susijusiam su MTPI veikla, šalinti, ar konkrečiam rinkos nepakankamumui, susijusiam su MTPI veikla, turinčiam įtakos, pavyzdžiui, tam tikram sektoriui ar veiklos rūšiai, šalinti.
- 64. Komisija atsižvelgs į šiuos aspektus:
 - i) **žinių sklaidą:** numatomą žinių sklaidos lygį; sukurtų žinių specifiškumą; intelektinės nuosavybės teisių apsaugos užtikrinimą; papildomumo kitų produktų ir paslaugų atžvilgiu lygį;
 - ii) **nepakankamą ir asimetrišką informaciją:** MTPI veiklos rizikos ir sudėtingumo lygį; išorės finansavimo poreikį; su galimybėmis gauti išorės finansavimą susijusias pagalbos gavėjo charakteristikas;
 - iii) **koordinavimo problemas:** bendradarbiaujančių įmonių skaičių; bendradarbiavimo intensyvumą; nesutampančius bendradarbiaujančių partnerių interesus; sutarčių rengimo problemas; bendradarbiavimo koordinavimo problemas.
- 65. Analizuodama įtariamą rinkos nepakankamumą, trukdantį vykdyti MTPI veiklą, kuri turi būti pradėta pasinaudojant pagalbos priemone, Komisija visų pirma atsižvelgs į atliktus sektorių palyginimus ir kitų tyrimų duomenis, kuriuos turėtų pateikti atitinkama valstybė narė.
- 66. Pranešdamos apie inovacijų grupėms skiriamą investicinę arba veiklos pagalbą, valstybės narės turi pateikti informaciją apie planuojamą arba numatomą inovacijų grupės specializaciją, esamą regioninį potencialą ir panašių tikslų siekiančių grupių egzistavimą Sąjungoje. Kai aktualu, valstybės narės taip pat turėtų paaiškinti, kaip grupė gali turėti teigiamą poveikį technologinei pažangai ir Sąjungos ekonomikos skaitmeninei transformacijai. Kai remiama inovacijų grupė yra skaitmeninių inovacijų centras, Komisija darys prielaidą, kad toks poveikis yra. Komisija išanalizuos, ar inovacijų grupės stimuliuojamu ar skatinamu bendradarbiavimu būtų galima siekti, be kita ko, sutrumpinti laiką, kuris turi praeiti nuo naujų žinių sukūrimo iki jų perkėlimo į novatoriškus taikymo būdus, kaip antai produktus, paslaugas ir procesus bei sprendimus, taip pat pagrįstus skaitmeninėmis technologijomis, padedančius pertvarkyti Sąjungos ekonomiką pagal Žaliąjį kursą ir Skaitmeninės Europos komunikatą.
- 67. Pranešdamos apie investicinę pagalbą technologijų infrastruktūroms, valstybės narės turi pateikti išsamią ir tikslią informaciją apie planuojamą arba numatomą technologijų

infrastruktūros specializaciją, jos pažangumą ir vaidmenį, kurį technologijų infrastruktūra galėtų atlikti regioniniu, nacionaliniu ar Sąjungos lygmeniu palengvinant Sąjungos ekonomikos žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Valstybės narės taip pat turi pateikti informaciją apie tai, ar Sąjungoje yra panašių technologijų infrastruktūrų, nesvarbu, ar jo finansuojamos viešosiomis lėšomis, ar ne. Be to, valstybės narės turėtų pateikti informaciją apie naudotojų profilį, kaip antai dydį, sektorių ir kitą svarbią informaciją. Atlikdama vertinimą Komisija taip pat apsvarstys, kokių mastu infrastruktūros pajėgumas būtų skirtas paslaugoms, kurias teikia MVĮ, taigi suteiktų MVĮ galimybių didinti savo gamybos procesų veiksmingumą ir gebėjimą kurti novatoriškus produktus ir verslo modelius, visų pirma tuos, kuriems palankesnės sąlygos sudaromos dėl prieigos prie skaitmeninių technologijų.

68. Kiek tai susiję su valstybės pagalba, skirta projektams arba veiklai, kuriuos taip pat tiesiogiai arba netiesiogiai finansuoja Sąjunga (t. y. Komisija, jos vykdomosios įstaigos, bendrosios įmonės, įsteigtos pagal Sutarties 185 ir 187 straipsnius, arba bet kurios kitos įgyvendinančios įstaigos, kuriose Sąjungos finansavimas nėra tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas valstybės narės), Komisija laikysis nuomonės, kad valstybės intervencijos poreikis yra nustatytas.
69. Kita vertus, kai valstybės pagalba skiriama projektams arba veiklai, kurie, atsižvelgiant į jų technologinį turinį, rizikos lygį ir mastą, yra panašūs į tuos, kurie jau įgyvendinami Sąjungoje rinkos sąlygomis, Komisija iš esmės darys prielaidą, kad rinkos nepakankamumo nėra ir prašys pateikti papildomų valstybės intervencijos poreikio įrodymų ir jį pagrįsti. Visų pirma, technologijų infrastruktūrų ir inovacijų grupių atveju valstybės narės turi įrodyti, kad dėl viešosios paramos nebus dubliuojamos jau esamų Sąjungoje veikiančių struktūrų teikiamos paslaugos, nes dėl to gali būti nepanaudojami pajėgumai ir atsirasti abejonių dėl remiamos investicijos ekonominio perspektyvumo.

3.2.2. *Pagalbos priemonės tinkamumas*

70. Siūloma pagalbos priemonė turi būti tinkama politikos priemonė numatytam pagalbos tikslui pasiekti, t. y. neturi būti kitos geresnės ir mažesnio iškreipiamojo poveikio politikos ir pagalbos priemonės, kuria galima pasiekti tokių pat rezultatų.

3.2.2.1. *Kitų politikos priemonių tinkamumas*

71. Valstybės pagalba nėra vienintelė politikos priemonė, kurią taikydamos valstybės narės gali skatinti MTPI veiklą. Svarbu atsiminti, kad gali būti ir kitų, geresnių priemonių, pavyzdžiui, su paklausa susijusių priemonių, apimančių reguliavimą, viešuosius pirkimus arba standartizavimą, taip pat didesnis viešųjų mokslinių tyrimų ir švietimo finansavimas ir bendrosios fiskalinės priemonės. Politikos priemonės tinkamumas konkrečiomis aplinkybėmis paprastai yra susijęs su sprendžiamos problemos pobūdžiu. Pavyzdžiui, norint pašalinti sunkumus naujiems rinkos dalyviams naudotis MTPI rezultatais, tinkamesnė priemonė gali būti ne valstybės pagalba, o rinkos kliūčių mažinimas. Siekiant spręsti kvalifikuotų darbuotojų trūkumo problemą, tinkamesnė priemonė gali būti ne valstybės pagalbos skyrimas, o didesnės investicijos į švietimą.
72. Pagalba MTPI, nepaisant bendro draudimo teikti valstybės pagalbą, gali būti išimtinai leidžiama, jeigu ji yra būtina siekiant suteikti galimybę vykdyti konkrečią MTPI veiklą. Todėl šiuo atžvilgiu svarbu tai, ar ir kokių mastu MTPI pagalba gali būti laikoma tinkama priemone MTPI veiklai intensyvinti, atsižvelgiant į tai, kad tokių pat rezultatų būtų galima pasiekti kitomis mažesnio iškreipiamojo poveikio priemonėmis.

73. Atlikdama suderinamumo analizę Komisija visų pirma atsižvelgia į atitinkamos valstybės narės atliktą siūlomos priemonės poveikio vertinimą. Priemonės, kurių atžvilgiu valstybės narės yra apsvarsčiusios kitas politikos galimybes ir nustačiusios bei Komisijai nurodžiusios atrankinės priemonės, pavyzdžiui, valstybės pagalbos, naudojimo pranašumą, yra laikomos tinkamomis.
74. Kiek tai susiję su valstybės pagalba, skiriama projektams arba veiklai, kuriuos taip pat tiesiogiai arba netiesiogiai finansuoja Sąjunga, t. y. Komisija, jos vykdomosios įstaigos, bendrosios įmonės, įsteigtos pagal Sutarties 185 ir 187 straipsnius, arba bet kurios kitos įgyvendinančios įstaigos, kuriose Sąjungos finansavimas nėra tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas valstybės narės, Komisija laikysis nuomonės, kad pagalbos priemonės tinkamumas nustatytas. Valstybės narės turėtų įrodyti, kad valstybės pagalba vertinamam projektui ar veiklai užtikrintų sinergiją su bet koku finansavimu ar bendru finansavimu iš Sąjungos programų.

3.2.2.2. Skirtingų pagalbos priemonių tinkamumas

75. Valstybės pagalbą MTPI galima skirti įvairiomis formomis. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad pagalba būtų skiriama tokia forma, kad būtų kuo mažesnė konkurencijos ir prekybos iškraipymo tikimybė. Atsižvelgiant į tai, jei pagalba skiriama suteikiant tiesioginį piniginių pranašumą, pavyzdžiui, skiriamos tiesioginės subsidijos, atleidžiama nuo mokesčių ar kitų privalomųjų įmokų arba jie sumažinami, palankiomis kainomis suteikiama žemė, produktai ar paslaugos, atitinkama valstybė narė turi pateikti kitų galimybių analizę ir paaiškinti, kodėl mažiau tikslinga teikti pagalbą kitomis, galimai mažesnio iškreipiamojo poveikio formomis, kaip grąžintini avansai arba skolos ar nuosavo kapitalo priemonėmis pagrįsta pagalba, pavyzdžiui, valstybės garantijos, akcijų įsigijimas ar kitos paskolos ar kapitalo suteikimo palankiomis sąlygomis formos.
76. Pagalbos priemonė turėtų būti pasirinkta remiantis rinkos nepakankamumo problema, kurią šia priemone siekiama spręsti. Pavyzdžiui, tais atvejais, kai rinkos nepakankamumas yra susijęs su sunkumais gauti skolos finansavimą iš išorės dėl asimetriškos informacijos, valstybės narės paprastai turėtų teikti pagalbą likvidumo paramos, pavyzdžiui, paskolos ar garantijos, o ne subsidijos forma. Tais atvejais, kai su įmone būtina tam tikru mastu pasidalyti rizika, pasirinktina pagalbos priemonė paprastai turėtų būti grąžintinas avansas. Ypač kai veiklai, glaudžiai susijusiai su rinka, pagalba skiriama ne likvidumo paramos arba grąžintino avanso forma, valstybės narės turi pagrįsti priemonės, pasirinktos konkrečiai rinkos nepakankamumo problemai spręsti, tinkamumą. Jeigu pagalbos schemomis įgyvendinami veiksmų programų tikslai ir prioritetai, tose programose pasirinkta finansavimo priemonė iš principo laikoma tinkama priemone.

3.2.3. Pagalbos proporcingumas

3.2.3.1. Bendrosios sąlygos

77. Kad bet kuri MTPI pagalba būtų laikoma proporcinga, jos dydis turi būti apribotas iki minimumo, reikalingo remiamai veiklai vykdyti.

3.2.3.1.1. Didžiausias pagalbos intensyvumas

78. Siekiant užtikrinti, kad pagalbos lygis būtų proporcingas rinkos nepakankamumui, kurį šia pagalba ketinama pašalinti ir kuris trukdo vykdyti MTPI veiklą, pradėtiną pasinaudojant konkrečia pagalbos priemone, pagalbos dydis turi būti nustatytas atsižvelgiant į iš anksto nustatytų tinkamų finansuoti išlaidų grupę ir apribotas iki tam

tikros tų tinkamų finansuoti išlaidų dalies (toliau – pagalbos intensyvumas). Pagalbos intensyvumas turi būti nustatytas kiekvienam pagalbos gavėjui, taip pat ir bendradarbiavimo projekto atveju.

79. Norėdama užtikrinti nuspėjamumą ir vienodas sąlygas, Komisija MTPI pagalbai taiko didžiausią pagalbos intensyvumą, nustatomą remiantis šiais trimis kriterijais: i) pagalbos artimumu rinkai, kaip tikėtino neigiamo pagalbos poveikio ir jos poreikio rodikliu, atsižvelgiant į galimas didesnes pajamas, kurių galima tikėtis iš remiamos veiklos; ii) pagalbos gavėjo dydžiu, kaip didesnių sunkumų, kuriuos paprastai patiria mažesnės įmonės, siekdamas finansuoti rizikingą projektą, rodikliu, ir iii) bet kokios rinkos nepakankamumo problemos, pavyzdžiui, tikėtino su žinių sklaida susijusio poveikio išorei, dydžiu. Todėl su plėtra ir inovacijomis susijusiai veiklai skiriamos pagalbos intensyvumas paprastai turėtų būti mažesnis už mokslinių tyrimų veiklai skiriamos pagalbos intensyvumą. Šie kriterijai panašiai taikomi pagalbos intensyvumui tuo atveju, kai pagalba teikiama technologijų infrastruktūroms, kurios daugiausia teiktų paslaugas naudotojams, skirtas rinkai artimesnei MTP veiklai, palyginti su MTP veikla, kurią paprastai vykdo mokslinių tyrimų infrastruktūros.
80. Tinkamos finansuoti išlaidos, numatytos kiekvienai pagalbos priemonei, kuriai taikoma ši sistema, yra nustatytos I priede. Kai MTP projektas apima įvairias užduotis, kiekviena reikalavimus atitinkanti užduotis turi būti priskirta fundamentinių tyrimų, pramoninių tyrimų ar eksperimentinės plėtros kategorijoms⁵¹. Priskirdama įvairias veiklos rūšis prie atitinkamų kategorijų⁵², Komisija remsis savo praktika, taip pat EBPO *Frascati* vadove⁵³ pateiktais konkrečiais pavyzdžiais ir paaiškinimais.
81. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti pagrįstos naujausiais turimais aiškiais ir konkrečiais patvirtinamaisiais dokumentais. Netiesioginės MTP projekto išlaidos taip pat gali būti apskaičiuojamos taikant supaprastintą išlaidų metodą kaip vienodo dydžio suma iki 15 %, taikomų bendrai tinkamų finansuoti MTP projekto išlaidų sumai. Pastaruoju atveju tiek tiesioginės, tiek netiesioginės kategorijos išlaidos turėtų būti nustatomos pagal įprastą apskaitos praktiką, turi apimti tik tinkamas finansuoti MTP projekto išlaidas, išvardytas I priede, ir turi būti tinkamai pagrįstos.
82. Didžiausias pagalbos intensyvumas, paprastai taikomas visoms reikalavimus atitinkančioms MTPI priemonėms, yra nustatytas II priede⁵⁴.
83. Valstybės pagalbos projektui, kurį bendradarbiaudamos vykdo mokslinių tyrimų organizacijos ir įmonės, atveju bendra pagalba, kurią sudaro tiesioginė viešoji parama ir

⁵¹ Šis skirstymas nebūtinai turi būti grindžiamas chronologiniu metodu, per tam tikrą laiką nuosekliai pereinant nuo fundamentinių tyrimų prie rinkai artimesnės veiklos. Todėl niekas neužkirs kelio Komisijai vėlesniu projekto etapu atliktą užduotį priskirti prie pramoninių tyrimų ir nustatyti, kad ankstesniu etapu atlikta veikla laikytina eksperimentine plėtra arba apskritai nelaikytina moksliniais tyrimais.

⁵² Praktiniais sumetimais skirtingos MTP kategorijos gali būti laikomos atitinkančiomis technologinio pasirengimo 1 lygį (fundamentiniai tyrimai), 2–4 lygius (pramoniniai tyrimai) ir 5–8 lygius (eksperimentinė plėtra), išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad atskirais atvejais turėtų būti taikoma kitokia skalė – žr. Komisijos komunikatą „Europos didelio poveikio technologijų strategija – ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimo priemonė“ (COM(2012) 341 *final*, 2012 6 26).

⁵³ EBPO, „Frascati Manual, 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development“ su pakeitimais arba jas pakeičiančios gairės.

⁵⁴ Nedarant poveikio bendrosios išimties reglamente nustatytoms specialiosioms nuostatoms, taikomoms pagalbai moksliniams tyrimams ir plėtrai žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose.

mokslinių tyrimų organizacijų įnašai į tą patį projektą, jeigu jie yra pagalba, negali viršyti kiekvienai pagalbą gaunančiai įmonei taikomo pagalbos intensyvumo.

3.2.3.1.2. Gražintini avansai

84. Jeigu valstybė narė suteikia gražintiną avansą, kuris laikomas valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje, taikomos šiame skirsnyje nurodytos taisyklės.
85. Kai valstybė narė, remdamasi galiojančia metodika, pagrįsta pakankamais patikrinamais duomenimis, gali įrodyti, kad galima apskaičiuoti gražintino avanso bendrą subsidijos ekvivalentą, ji gali pranešti Komisijai apie pagalbos schemą ir susijusią metodiką. Jeigu, Komisijos manymu, ši metodika yra priimtina, o schema suderinama, pagalbą galima skirti remiantis gražintino avanso bendru subsidijos ekvivalentu, neviršijant II priede nustatyto pagalbos intensyvumo.
86. Visais kitais atvejais gražintinas avansas nurodomas kaip tinkamų finansuoti išlaidų procentinė dalis ir gali viršyti taikytiną didžiausią pagalbos intensyvumą 10 procentinių punktų, jeigu laikomasi toliau nurodytų sąlygų:
 - a) priemonėje turi būti numatyta, kad sėkmingo įgyvendinimo atveju avansas turi būti gražintas taikant palūkanų normą, kuri turi būti ne mažesnė nei diskonto norma, nustatyta taikant Komisijos komunikatą dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo⁵⁵;
 - b) jeigu projektas įgyvendintas sėkmingiau, palyginti su nurodytu sėkmingo įgyvendinimo rezultatu, atitinkama valstybė narė turėtų prašyti, kad būtų išmokėta suma, didesnė už gražintą avanso sumą, įskaitant palūkanas pagal galiojančią diskonto normą;
 - c) projektui nepavykus, nebūtina gražinti viso avanso. Dalinio sėkmingo įgyvendinimo atveju gražintina suma turėtų būti proporcinga sėkmingai įgyvendintai projekto daliai.
87. Kad Komisija galėtų įvertinti priemonę, turi būti išdėstytos išsamios avanso gražinimo nuostatos sėkmingo įgyvendinimo atveju, aiškiai nurodant, kas bus laikoma sėkmingu įgyvendinimu, remiantis pagrįsta ir atsargia hipoteze.

3.2.3.1.3. Fiskalinės priemonės

88. Jeigu fiskalinė priemonė yra valstybės pagalba, jos pagalbos intensyvumą galima apskaičiuoti arba atskirų projektų, arba įmonės lygmeniu kaip bendros mokesčių lengvatos sumos ir visų tinkamų finansuoti MTPI išlaidų, patirtų per ne daugiau kaip trejus iš eilės einančius finansinius metus, sumos santykį. Pastaruoju atveju fiskalinė priemonė gali būti be išimties taikoma bet kokiai reikalavimus atitinkančiai veiklai, neviršijant eksperimentinei plėtrai taikomo pagalbos intensyvumo⁵⁶.

⁵⁵ Komisijos komunikatas dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (OL C 14, 2008 1 19, p. 6).

⁵⁶ Priešingai, kai pagal fiskalinę pagalbos priemonę išskiriamos skirtingos MTP kategorijos, atitinkamas pagalbos intensyvumas negali būti viršytas.

3.2.3.1.4. Pagalbos sumavimas

89. Pagalba gali būti suteikta vienu metu pagal kelias pagalbos schemas arba sumuojama su *ad hoc* pagalba, jeigu bendra veiklai arba projektui skirtos valstybės pagalbos suma neviršija pagalbos viršutinių ribų, nurodytų šioje sistemoje. Kaip nurodyta 11 punkte, Sąjungos finansavimas, kurį centralizuotai valdo Sąjungos institucijos, agentūros, bendrosios įmonės ar kitos įstaigos ir kuris nėra tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas valstybių narių, nėra valstybės pagalba ir į ją neturėtų būti atsižvelgiama. Jeigu toks Sąjungos finansavimas derinamas su valstybės pagalba, bendra viešojo finansavimo suma, skirta toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti, neturi viršyti palankiausios finansavimo normos, nustatytos taikomose Sąjungos teisės taisyklėse.
90. Jeigu išlaidos, tinkamos finansuoti MTPI pagalba, taip pat potencialiai visiškai arba iš dalies atitinka pagalbos skyrimo kitais tikslais reikalavimus, daliai, kurią tinka finansuoti abiejų rūšių pagalba, bus nustatyta palankiausia viršutinė riba pagal atitinkamas taisykles.
91. Pagalba MTPI negali būti sumuojama su *de minimis* parama toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti, jeigu dėl to pagalbos intensyvumas viršytų šioje sistemoje nustatytą pagalbos intensyvumą.

3.2.3.2. Papildomos individualiai pagalbai taikomos sąlygos

92. Siekiant užtikrinti proporcingumą, nepakanka, kad individuali pagalba, apie kurią būtina pranešti, atitiktų tik iš anksto nustatytą didžiausią pagalbos intensyvumą.
93. Paprastai, taip pat siekdama nustatyti, ar pagalba yra proporcinga, Komisija patikrins, ar pagalbos suma neviršija minimumo, kuris būtinas, kad remiamas projektas būtų pakankamai pelningas, pavyzdžiui, suteikiant galimybę pasiekti vidinę grąžos normą, kuri atitiktų konkretaus sektoriaus ar įmonės orientacinę normą arba minimalų pelningumo koeficientą. Šiuo tikslu taip pat galima taikyti įprastas grąžos normas, kurių pagalbos gavėjas reikalauja kituose MTPI projektuose, viso pagalbos gavėjo kapitalo sąnaudas arba grąžą, kuri paprastai gaunama atitinkamame sektoriuje. Reikia atsižvelgti į visas atitinkamas projekto įgyvendinimo laikotarpiu numatomas išlaidas ir naudą, įskaitant išlaidas ir pajamas, kurias lemia MTPI veiklos rezultatai.
94. Jeigu įrodoma, pavyzdžiui, bendrovės vidaus dokumentais, kad pagalbos gavėjas turi aiškų pasirinkimą vykdyti arba remiamą projektą, arba alternatyvų neremiamą projektą, pagalba bus laikoma apribota iki minimumo tik jei jos suma neviršys atitinkamos veiklos įgyvendinimo gryųjų papildomų išlaidų, palyginti su projektu, kuris būtų vykdomas priešingu atveju, jei pagalba nebūtų teikiama. Siekdama nustatyti grynąsias papildomas išlaidas, Komisija palygins numatomas investicijų į remiamą projektą ir į projektą, kuris būtų vykdomas priešingu atveju, grynąsias dabartines vertes, atsižvelgdama į skirtingų verslo scenarijų tikimybę⁵⁷.
95. Kai pagalba skiriama MTP projektams, mokslinių tyrimų infrastruktūros statybai ar atnaujinimui arba technologijų infrastruktūros statybai ar atnaujinimui ir Komisija, remdamasi 94 arba 95 punkte nustatyta metodika, gali nustatyti, kad pagalba yra griežtai apribota iki būtino minimumo, gali būti leidžiamas didesnis didžiausias pagalbos

⁵⁷ Konkrečiu atveju, kai pagalba galima tik paspartinti projekto užbaigimą, lyginant daugiausia reikėtų parodyti skirtingus terminus, susijusius su gryųjų pinigų srautais, ir uždelstą patekimą į rinką.

intensyvumas, negu nustatytas II priede, neviršijant toliau pateikiamoje lentelėje nurodytų lygių.

	Mažoji įmonė	Vidutinė įmonė	Didelė įmonė
Pagalba MTP projektams			
Fundamentiniai tyrimai	100 %	100 %	100 %
Taikomieji tyrimai	80 %	70 %	60 %
- jei veiksmingai bendradarbiauja įmonės arba įmonės (didelių įmonių atveju bendradarbiavimas turi būti tarpvalstybinis arba bent su viena MVĮ) ir mokslinių tyrimų organizacijos arba - jei vykdoma plati rezultatų sklaida	90 %	80 %	70 %
Pagalba mokslinių tyrimų infrastruktūros statymui ir atnaujinimui	60 %		
Pagalba technologijų infrastruktūros statymui ir atnaujinimui	[35 %]		
- jei viešąjį finansavimą teikia bent dvi valstybės narės arba - jei technologijų infrastruktūra teikia paslaugas daugiausia MVĮ (tam tikslui skiria bent 80 % savo pajėgumo)	[40 %]		

96. Siekdamos įrodyti, kad pagalba yra apribota iki būtino minimumo, valstybės narės privalo paaiškinti, kaip buvo nustatyta pagalbos suma. Pagalbos proporcingumui įvertinti taip pat galima naudoti dokumentus ir skaičiavimus, kuriais remiantis nagrinėtas skatinamasis poveikis. Jei nustatyta, kad pagalbos daugiausia reikia dėl to, kad rinkoje sunku gauti skolos finansavimą, o ne dėl nepakankamo pelningumo, ypač tinkamas būdas užtikrinti, kad pagalba būtų apribota iki minimumo, gali būti paskolos, garantijos arba grąžintino avanso, o ne negrąžintinos pagalbos, pavyzdžiui, subsidijos, teikimas.
97. Jei remiamai veiklai vykdyti yra daug potencialių kandidatų, labiau tikėtina, kad proporcingumo reikalavimo bus laikomasi tuo atveju, jei pagalba bus skiriama remiantis skaidriais, objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais.
98. Siekiant pašalinti tikrus arba galimus tiesioginius arba netiesioginius tarptautinės prekybos iškraipymus, gali būti patvirtintas didesnis negu paprastai pagal šią sistemą leidžiamas pagalbos intensyvumas, jeigu konkurentai už Sąjungos ribų per paskutinius trejus metus yra tiesiogiai arba netiesiogiai gavę arba gaus lygiaverčio intensyvumo pagalbą panašioms projektams. Tačiau jeigu, atsižvelgiant į konkretų atitinkamo sektoriaus pobūdį, tarptautinės prekybos iškraipymai yra tikėtini vėliau nei po trejų metų, orientacinis laikotarpis gali būti atitinkamai pratęstas. Kai įmanoma, atitinkama valstybė narė turi pateikti Komisijai pakankamai informacijos, kad ji galėtų įvertinti padėtį, ypač poreikį atsižvelgti į trečiosios šalies konkurento konkurencinį pranašumą.

Jeigu Komisija neturi įrodymų, susijusių su skirta arba siūloma pagalba, savo sprendimą ji taip pat gali priimti remdamasi netiesioginiais įrodymais.

99. Rinkdama įrodymus, Komisija gali naudotis savo tyrimo įgaliojimais⁵⁸.

3.2.4. *Skaidrumas*

100. Valstybės narės, Komisija, ekonominės veiklos vykdytojai ir visuomenė turi turėti galimybę lengvai susipažinti su visais susijusiais aktais ir atitinkama informacija apie pagalbą, kuri skirta pagal tuos aktus, – tai kita apsaugos nuo netinkamo iškraipymo priemonė.

101. Valstybės narės išsamioje valstybės pagalbos svetainėje nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu privalo skelbti bent šią informaciją apie valstybės pagalbos priemones, apie kurias pranešta, išskyrus 100 000 EUR nesiekiančią skirtą individualią pagalbą: visą pagalbos schemos ir jos įgyvendinimo nuostatų tekstą arba teisinį individualios pagalbos pagrindą, arba nuorodą į jį; pagalbą skiriančios institucijos tapatybės duomenis; atskirų pagalbos gavėjų tapatybės duomenis; kiekvienam pagalbos gavėjui skirtos pagalbos formą ir sumą; pagalbos skyrimo dieną; pagalbos gavėjo rūšį (MVĮ ar didelė įmonė); regioną, kuriame įsisteigęs pagalbos gavėjas (NUTS II lygiu); pagrindinį ekonomikos sektorių, kuriame pagalbos gavėjas vykdo veiklą (NACE grupės lygiu)⁵⁹. Tokia informacija turi būti paskelbta per šešis mėnesius nuo tada, kai priimamas sprendimas skirti pagalbą, o fiskalinių priemonių atveju – per vienus metus nuo mokesčių deklaracijos pateikimo dienos; ji turi būti saugoma bent dešimt metų ir neribotai prieinama plačiajai visuomenei⁶⁰.

3.2.5. *Patikrinimas, ar konkretus neigiamas pagalbos MTPI poveikis konkurencijai ir prekybos sąlygoms sumažinamas iki minimumo arba jo išvengiama*

3.2.5.1. *Bendrosios pastabos*

102. Komisija, atsižvelgdama į valstybių narių pateiktą informaciją apie atitinkamas produktų rinkas, nustatys pagalbos paveiktas rinkas, tai yra rinkas, kurias paveikia pagalbos gavėjo elgesio pasikeitimas. Jeigu tam tikra novatoriška MTPI veikla bus susijusi su keliomis būsimomis produktų rinkomis, bus vertinamas valstybės pagalbos poveikis visoms atitinkamoms rinkoms. Komisija taip pat nustatys paveiktą geografinę rinką, atitinkančią teritoriją, kurioje veikia paveiktų produktų rinkų įmonės ir kurioje konkurencijos sąlygos yra pakankamai vienodos ir gali būti aiškiai atskirtos nuo kaimyninių teritorijų sąlygų.

103. Komisija papildomai įvertins konkurencijos iškraipymus remdamasi numatomu MTPI pagalbos poveikiu įmonių konkurencijai atitinkamose produktų ir geografinėse

⁵⁸ Žr. 2013 m. liepos 22 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 734/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 204, 2013 7 31, p. 15), 1 straipsnio 3 dalį.

⁵⁹ Išskyrus verslo paslaptis ir kitą konfidencialią informaciją deramai pagrįstais atvejais ir Komisijai pritarus (Komisijos komunikatas dėl profesinės paslapties valstybės pagalbos sprendimuose, C(2003) 4582 *final* (OL C 297, 2003 12 9, p. 6)). Fiskalinių priemonių atveju informacija apie individualios pagalbos sumas gali būti teikiama šiais intervalais (mln. EUR): [0,5–1]; [1–2]; [2–5]; [5–10]; [10–30]; [30 ir daugiau].

⁶⁰ Valstybės narės privalės užtikrinti, kad neteisėtoms pagalbos atveju ši informacija būtų paskelbta *ex post* ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo Komisijos sprendimo priėmimo dienos. Ši informacija turėtų būti teikiama tokiu formatu, kad būtų galima atlikti duomenų paiešką, juos gauti ir nesunkiai skelbti internete, pavyzdžiui, CSV arba XML formatu.

rinkose⁶¹, kurias, tikėtina, pagalba paveiks neigiamai, taip pat atsižvelgdama į valstybių narių pateiktą informaciją apie konkurentus ir klientus arba vartotojus, kuriems daromas poveikis. Kai tinkama, Komisija kartu gali nustatyti konkurencinę sąveiką (pakaitalus, vienas kitą papildančius produktus, be kita ko, pradinės arba galutinės grandies rinkoje) tais atvejais, kai labiau tikėtina, kad dėl pagalbos priemonės atsiras iškreipimų.

104. Pagalba paprastai suteikia galimybę pagalbos gavėjui įgyti konkurencinį pranašumą dėl: i) sumažėjusių gamybos sąnaudų arba ii) padidėjusio gamybos pajėgumo, arba iii) naujų produktų kūrimo. Komisija mano, kad neigiamą pagalbos poveikį pirmiausia pajus konkurentai. Dėl tos priežasties Komisija visų pirma turėtų daugiausia dėmesio skirti tam, kad nustatytų pagalbos gavėjo faktinius ar potencialius konkurentus, kuriems tikėtinas neigiamas pagalbos poveikis.
105. Komisija nustatė du pagrindinius galimus konkurencijos ir valstybių narių tarpusavio prekybos iškreipimus dėl MTPI pagalbos, t. y. produkto rinkos iškreipimus ir poveikį vietos pasirinkimui. Abiejų rūšių iškreipimai gali nulemti neveiksmingą išteklių paskirstymą, dėl kurio prastėja ekonominiai vidaus rinkos rezultatai, ir paskirstymo problemas, kai pagalba paveikia ekonominės veiklos pasiskirstymą regionuose.
106. Kiek tai susiję su iškreipimais produktų rinkose, valstybės pagalba MTPI gali daryti poveikį konkurencijai diegiant inovacijas ir produktų rinkose, kuriose naudojamos MTPI veiklos rezultatai.

3.2.5.1.1. Poveikis produktų rinkoms

107. Valstybės pagalba MTPI gali varžyti konkurenciją diegiant inovacijas ir produktų rinkose trimis būdais, t. y. gali būti iškreipomas konkurencinis patekimo į rinką ir pasitraukimo iš jos procesas, iškreipomos dinaminės paskatos investuoti ir įgyjama arba išlaikoma įtaka rinkoje.

i) Konkurencinio patekimo į rinką ir pasitraukimo iš jos procesų iškreipimas

108. MTPI pagalba gali trukdyti pagal rinkos mechanizmą atlyginti našiausiems gamintojams, o nenašiausius gamintojus mažiau versti tobulėti, restruktūrizuotis ar pasitraukti iš rinkos. Taip gali susidaryti tokia padėtis, kai dėl skirtos pagalbos konkurentai, kurie kitu atveju galėtų išlikti rinkoje, iš jos išstumiami arba apskritai į ją niekada nepatenka. Panašiai valstybės pagalba gali užkirsti kelią nenašioms įmonėms pasitraukti iš rinkos arba netgi gali paskatinti jas patekti į rinką ir atimti rinkos dalį iš našesnių konkurentų. Todėl netinkamai nukreipta MTPI pagalba gali būti remiamos nenašios įmonės ir taip sukuriama rinkos struktūros, kuriose daugelis rinkos dalyvių veikia labai nenašiai. Kišantis į konkurencinio patekimo į rinką ir pasitraukimo iš jos procesus, ilgainiui gali būti slopinamos inovacijos ir lėtinamas pramonės našumo didinimas.

ii) Dinaminių paskatų iškreipimas

109. MTPI pagalba gali iškreipyti dinamines pagalbos gavėjo konkurentų paskatas investuoti. Įmonei gavus pagalbą, paprastai padidėja tikimybė, kad jos MTPI veikla bus sėkminga, todėl ateityje ta įmonė aktyviau dalyvauja atitinkamoje produkto

⁶¹ Ši analizė prireikus gali apimti tiek žaliavų, tiek produktų rinkas.

rinkoje (-se). Tas aktyvesnis dalyvavimas gali paskatinti konkurentus sumažinti savo pirminių investicijų planų užmojį (išstūmimo poveikis).

110. Be to, dėl pagalbos potencialūs pagalbos gavėjai gali tapti mažiau iniciatyvūs ar labiau linkę rizikuoti. Tokiu atveju ilgalaikis poveikis bendriems sektoriaus veiklos rezultatams greičiausiai bus neigiamas. Todėl netinkamai nukreipta MTPI pagalba gali būti remiamos nenašios įmonės ir taip sukuriama rinkos struktūros, kuriose daugelis rinkos dalyvių veikia labai nenašiai.

iii) Įtakos rinkoje įgijimas arba išlaikymas

111. Pagalba MTPI taip pat gali būti daromas iškreipiamasis poveikis, padidinant arba išlaikant įtaką produktų rinkose. Įtaka rinkoje – gebėjimas daryti ilgalaikį poveikį rinkos kainoms, produkcijai, produktų ir paslaugų įvairovei arba kokybei ar kitiems konkurencijos aspektams, padarant žalos vartotojams. Net jei dėl pagalbos įtaka rinkoje tiesiogiai nesustiprėja, ji gali stiprėti netiesiogiai – skatinant esamus konkurentus atsisakyti plėtros ar pasitraukti iš rinkos arba atgrasant naujus konkurentus nuo patekimo į rinką.

3.2.5.1.2. Poveikis prekybai ir vietos pasirinkimui

112. Valstybės pagalba MTPI taip pat gali nulemti konkurencijos iškreipymus, kai ji daro poveikį vietos pasirinkimui. Tų iškreipymų gali atsirasti keliose valstybėse narėse, kai įmonės konkuruoja tarpvalstybiniu mastu arba svarsto skirtingas vietas. Pagalba, skirta veiklos perkėlimui į kitą regioną vidaus rinkoje, tiesiogiai iškreipymų produkto rinkoje gali ir nesukelti, tačiau ji nukreipia veiklą ar investicijas iš vieno regiono į kitą.

3.2.5.1.3. Akivaizdus neigiamas poveikis

113. Iš esmės norint nustatyti, kokia apimtimi galima laikyti, kad pagalbos priemonė turi iškreipiamąjį poveikį, reikia išnagrinėti šią priemonę ir aplinkybes, kuriomis ji taikoma. Tačiau galima nustatyti tam tikrus atvejus, kai neigiamas poveikis yra akivaizdžiai didesnis už teigiamą poveikį – tai reiškia, kad pagalba negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka.
114. Visų pirma, remiantis Sutartyje įtvirtintais bendraisiais principais, valstybės pagalba negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, jeigu pagalbos priemonė yra diskriminacinė tokiu mastu, kurio negalima pateisinti valstybės pagalbos pobūdžiu. Taigi, kaip paaiškinta 3.1.3 skirsnyje, Komisija neleis taikyti priemonės, kai tokia priemonė ar su ja susijusiomis sąlygomis pažeidžiama atitinkama Sąjungos teisė. Tai ypač taikytina pagalbos priemonėms, pagal kurias pagalbos skyrimas yra susietas su įpareigojimu pagalbos gavėjui turėti pagrindinę buveinę atitinkamoje valstybėje narėje (arba būti iš esmės įsisteigusių toje valstybėje narėje) arba naudoti nacionalinius produktus ar paslaugas, taip pat pagalbos priemonėms, kuriomis apribojama galimybė pagalbos gavėjui naudotis MTPI rezultatais kitose valstybėse narėse.

3.2.5.2. Pagalbos schemas

115. Kad pagalbos schemas, apie kurias būtina pranešti, būtų galima laikyti suderinamomis su vidaus rinka, jomis neturėtų būti reikšmingai iškreipoma konkurencija ir prekyba. Visų pirma, net jei atskiri iškreipymai gali būti laikomi nedideliais (su sąlyga, kad pagalba yra reikalinga ir proporcinga siekiant bendro tikslo), bendras pagalbos schemų iškreipomasis poveikis visgi gali būti labai didelis. Tokių iškreipymų gali atsirasti, pavyzdžiui, dėl pagalbos, kuri neigiamai veikia konkurentų dinamines paskatas kurti

inovacijas. Konkretiems sektoriams skirtos schemas atveju tokių iškraipymų rizika dar didesnė.

116. Todėl, nedarant poveikio 145 punktui, valstybės narės, atsižvelgdamos, pavyzdžiui, į atitinkamų projektų dydį, individualios pagalbos sumas ir bendras pagalbos sumas, numatomų pagalbos gavėjų skaičių ir tikslinių sektorių ypatybes, privalo įrodyti, kad bet koks neigiamas poveikis bus apribotas iki minimumo. Kad Komisija galėtų įvertinti galimą neigiamą pagalbos schemų, apie kurias būtina pranešti, poveikį, valstybės narės gali pateikti turimą poveikio vertinimą ir ankstesnių panašių schemų *ex post* vertinimus.

3.2.5.3. Papildomos individualiai pagalbai taikomos sąlygos

3.2.5.3.1. Produktų rinkų iškraipymai

117. Kiek tai susiję su individualia pagalba, apie kurią būtina pranešti, tam, kad Komisija galėtų nustatyti ir įvertinti galimus konkurencijos ir prekybos iškraipymus, valstybės narės turėtų pateikti informaciją apie: i) atitinkamas produktų rinkas, t. y. rinkas, kurias paveikia pagalbos gavėjo elgesio pasikeitimas, ir ii) konkurentus ir klientus arba vartotojus, kuriems daromas poveikis.
118. Vertindama neigiamą pagalbos priemonės poveikį, Komisija, analizuodama konkurencijos iškraipymus, daugiausia dėmesio skirs numatomam MTPI pagalbos poveikiui įmonių konkurencijai atitinkamose produktų rinkose. Komisija labiau atsižvelgs į tą riziką konkurencijai ir prekybai, kuri, labai tikėtina, gali kilti artimoje ateityje.
119. Jeigu tam tikra novatoriška veikla bus susijusi su keliomis būsimomis produktų rinkomis, bus vertinamas valstybės pagalbos poveikis visoms atitinkamoms rinkoms. Tam tikrais atvejais prekiaujama pačiais MTPI veiklos rezultatais, pavyzdžiui, intelektinės nuosavybės teisėmis technologijų rinkose, pavyzdžiui, licencijuojant arba parduodant patentus. Tais atvejais Komisija taip pat gali atsižvelgti į pagalbos poveikį konkurencijai technologijų rinkose.
120. Siekdama įvertinti galimą konkurencijos iškraipymą, t. y. dinaminių paskatų iškraipymą, įtakos rinkoje įgijimą arba išlaikymą, taip pat neveiksmingų rinkos struktūrų išlaikymą, Komisija taikys įvairius kriterijus.

i) Dinaminių paskatų iškraipymas

121. Analizuodama galimą dinaminių paskatų iškraipymą, Komisija atsižvelgs į šiuos veiksnius:
- i) *rinkos augimą*. Kuo didesnis tikėtinas rinkos augimas ateityje, tuo mažiau tikėtina, kad pagalba neigiamai paveiks konkurentų paskatas, nes išliks daug galimybių plėtoti pelningą verslą;
 - ii) *pagalbos sumą*. Pagalbos priemonių, kurios yra susijusios su didelėmis pagalbos sumomis, daromas išstūmimo poveikis gali būti didesnis. Pagalbos sumos dydis bus vertinamas daugiausia atsižvelgiant į sumą, kurią panašioms projektams išleidžia pagrindiniai rinkos dalyviai;
 - iii) *artimumą rinkai (pagalbos kategoriją)*. Kuo labiau pagalbos priemonė yra orientuota į rinkai artimą veiklą, tuo didesnis gali būti jos daromas išstūmimo poveikis;

- iv) *atviros atrankos procesą*. Kai pagalba skiriama remiantis skaidriais, objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, Komisijos vertinimas bus palankesnis;
- v) *pasitraukimo iš rinkos kliūtis*. Tikimybė, kad konkurentai nepakeis savo investicinių planų ar net padidins jų užmojų, yra didesnė tada, kai esama didelių pasitraukimo iš inovacijų proceso kliūčių. Taip gali būti tuo atveju, kai daugelis konkurentų ankstesnių investicijų neatsiejamoms nuo konkrečios MTPI pakraipos;
- vi) *paskatas konkuruoti dėl būsimos rinkos*. MTPI pagalba gali paskatinti pagalbą gavėjų konkurentus atsisakyti konkuruoti būsimoje rinkoje, kurioje „viskas atitenka nugalėtojui“, kadangi pagalbos teikiami pranašumai (technologijų pažanga, masto ekonomija, tinklo poveikis arba laikas) sumažina jų galimybes potencialiai sėkmingai patekti į tą būsimą rinką;
- vii) *produktų įvairovę ir konkurencijos intensyvumą*. Kai produktų inovacijos yra labiau orientuotos į įvairių produktų kūrimą (pavyzdžiui, susijusios su atskiromis rūšimis, standartais, technologijomis ar vartotojų grupėmis), poveikio konkurentams tikimybė yra mažesnė. Ta pati padėtis būna ir tuomet, kai rinkoje yra daug veiksmingų konkurentų.

ii) Įtakos rinkoje įgijimas arba išlaikymas

122. Komisijai didžiausią susirūpinimą kelia tos MTPI priemonės, kuriomis pagalbą gavėjui suteikiama galimybė stiprinti turimą įtaką esamose produktų rinkose arba ją perkelti į būsimas produktų rinkas. Todėl Komisija vargu ar galės nustatyti konkurencijos problemas, susijusias su įtaka rinkoje tais atvejais, kai pagalbą gavėjui priklauso mažesnė nei 25 % rinkos dalis, ir rinkose, kuriose Herfindahlio ir Hirschmano rinkos koncentracijos indeksas (HHI) nesiekia 2000.
123. Analizuodama įtaką rinkoje Komisija atsižvelgs į šiuos veiksnius:
- i) *pagalbos gavėjo įtaką rinkoje ir rinkos struktūrą*. Jei pagalbą gavėjas jau dominuoja produkto rinkoje, šis dominavimas dėl pagalbos priemonės gali sustiprėti, nes dėl jos dar labiau sumažėtų konkurencinis spaudimas, kurį konkurentai gali daryti pagalbą gaunančiai įmonei. Panašiai valstybės pagalbos priemonės gali turėti didelį poveikį oligopolinėse rinkose, kuriose veikia tik keli dalyviai;
 - ii) *patekimo į rinką kliūčių lygį*. MTPI srityje nauji rinkos dalyviai gali susidurti su didelėmis patekimo į rinką kliūtimis. Jos apima teises patekimo į rinką kliūtis (visų pirma susijusias su intelektinės nuosavybės teisėmis), su masto ir įvairovės ekonomija susijusias kliūtis, naudojimosi tinklais ir infrastruktūra kliūtis ir kitas strategines patekimo į rinką arba plėtros kliūtis;
 - iii) *pirkėjo galią*. Įmonės įtaką rinkoje taip pat gali riboti pirkėjų padėtis rinkoje. Stiprūs pirkėjai gali trukdyti užimti tvirtą padėtį rinkoje, jeigu yra tikimybė, kad pirkėjai stengsis išsaugoti pakankamą konkurenciją rinkoje;
 - iv) *atrankos procesą*. Komisijai gali kelti susirūpinimą pagalbos priemonės, kuriomis sudaromos sąlygos tvirtą padėtį rinkoje užimančioms įmonėms daryti poveikį atrankos procesui, pavyzdžiui, kai jos turi teisę rekomenduoti įmones atrankos procese arba daryti tokį poveikį mokslinių tyrimų kryptį, kuomet be pateisinamos priežasties trukdoma naudotis alternatyviomis galimybėmis.

iii) Neveiksmingų rinkos struktūrų išlaikymas

124. Analizuodama rinkos struktūras Komisija atsižvelgs į tai, ar pagalba skiriama rinkose, kurioms būdingi pertekliniai pajėgumai, ar pramonės sektoriuose, kuriuose pastebimas nuosmukis. Tais atvejais, kai rinka yra auganti arba kai tikėtina, kad valstybės pagalba MTPI gali pakeisti bendrą sektoriaus augimo dinamiką arba pirmiausia išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų pėdsaką (pagal komunikatus dėl Europos žaliojo kurso ir Europos skaitmeninės strategijos), visų pirma dėl naujų technologijų diegimo, pavyzdžiui, siekiant mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro arba skaitmenizuoti gamybą, arba abiejų šių tikslų, nedidinant pajėgumų, tikimybė, kad tokia pagalba sukels abejonių, yra mažesnė.

3.2.5.3.2. Poveikis vietos pasirinkimui

125. Visų pirma tais atvejais, kai MTPI pagalba yra artima rinkai, kai kuriose teritorijose gali susidaryti palankesnės tolesnės gamybos sąlygos, pirmiausia dėl to, kad dėl pagalbos patiriamos palyginti mažesnės gamybos sąnaudos, arba dėl to, kad gavus pagalbą vykdoma didesnio masto MTPI veikla. Tai gali paskatinti įmones persikelti į tas teritorijas.
126. Poveikis vietos pasirinkimui taip pat gali būti svarbus mokslinių tyrimų infrastruktūrai ir technologijų infrastruktūrai. Jeigu pagalba daugiausia naudojama siekiant pritraukti infrastruktūrą į konkretų regioną kito regiono sąskaita, ji nepadės skatinti tolesnės MTPI veiklos Sąjungoje.
127. Todėl, analizuodama individualią pagalbą, apie kurią būtina pranešti, Komisija atsižvelgs į bet kokius įrodymus, patvirtinančius, kad pagalbos gavėjas apsvarstė alternatyvias vietas.
128. Pagalba, dėl kurios pasikeičia tik MTPI veiklos vieta vidaus rinkoje, o projekto pobūdis, dydis ar taikymo sritis nesikeičia, nebus laikoma suderinama.

3.2.6. Teigiamo ir neigiamo pagalbos poveikio palyginimas

129. Komisija įvertina, ar nustatytas neigiamas pagalbos priemonės poveikis konkurencijai ir prekybos sąlygoms nusveria teigiamą planuojamos pagalbos poveikį.

3.2.6.1. Teigiamo poveikio, į kurį reikia atsižvelgti, nustatymas

130. Tarp ekonomikos augimo ir MTPI investicijų egzistuoja koreliacija. MTPI veikla didina našumą ir skatina ekonominę plėtrą. Todėl MTPI yra svarbus veiksnys, padedantis Sąjungos įmonėms užtikrinti ekonominę plėtrą kuriant naujus produktus, technologijas, paslaugas arba gamybos procesus, arba abu šiuos dalykus.
131. Globalizuotame pasaulyje investicijos į MTPI yra labai svarbios visų ekonomikos sektorių plėtrai, nes jos glaudžiai susijusios su našumu ir konkurencingumu.
132. Šiomis aplinkybėmis atlikdama pusiausvyros tyrimą Komisija pirmiausia įvertins teigiamą pagalbos poveikį remiamai ekonominei veiklai, deramai atsižvelgdama į MTPI veiklą, kuri bus pradėta vykdyti pasinaudojant konkrečia pagalbos priemone, arba MTPI projekto apimtį, mastą arba įgyvendinimo spartą, kurie taikant pagalbos priemonę padidės.
133. Be to, Komisija taip pat gali įvertinti, ar pagalba lems platesnio masto su MTPI susijusį teigiamą poveikį. Jeigu toks platesnio masto poveikis atitinka poveikį, įtvirtintą tokiose Sąjungos politikos priemonėse, kaip komunikatai dėl naujos Europos mokslinių tyrimų

ir inovacijų erdvės, Europos žaliojo kurso, Europos skaitmeninės strategijos ir naujos Europos pramonės strategijos, tuomet galima daryti prielaidą, kad su tokiais Sąjungos politikos priemonėmis suderinama MTPI pagalba turi tokį platesnio masto teigiamą poveikį.

134. Komisija pripažįsta, kad siekiant remti ir spartinti MTPI veiklą, susijusią su ypatingos svarbos technologijomis, kurios, įdiegtos rinkoje, palengvintų skaitmeninę Sąjungos pramonės pertvarką ir Sąjungos perėjimą prie nulinio arba mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, taip pat prie žiedinės ir nulinės taršos ekonomikos, kurioje užtikrinama gamtinio kapitalo apsauga, reikia tiek privačiųjų, tiek viešųjų investicijų. Komisija palankiai vertina valstybių narių remiamą MTPI veiklą, atitinkančią Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/852⁶², kuriame pateikiama viena iš galimų metodikų, kaip nustatyti aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos technologijų, produktų ar kitų sprendimų MTPI veiklą.
135. Valstybės narės, ketinančios skirti valstybės pagalbą MTPI, turi tiksliai apibrėžti siekiamą tikslą ir ypač paaiškinti, kaip priemone ketinama skatinti MTPI veiklą. Jei priemonės bendrai finansuojamos iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų, valstybės narės gali remtis atitinkamose veiksmų programose pateikta argumentacija.
136. Komisija palankiai vertina pagalbos priemones, kurios yra neatsiejama visapusiškos programos arba veiksmų plano, kuriais siekiama skatinti MTPI veiklą arba pažangiosios specializacijos strategijas, dalis ir kurios grindžiamos griežtais panašių ankstesnių pagalbos priemonių vertinimais, įrodančiais jų veiksmingumą.
137. Kiek tai susiję su valstybės pagalba, skiriama projektams arba veiklai, kuriuos taip pat tiesiogiai arba netiesiogiai finansuoja Sąjunga, t. y. Komisija, jos vykdomosios įstaigos, bendrosios įmonės, įsteigtos pagal Sutarties 185 ir 187 straipsnius, arba bet kurios kitos įgyvendinančios įstaigos, kuriose Sąjungos finansavimas nėra tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas valstybės narės, Komisija laikysis nuomonės, kad susijęs teigiamas poveikis yra nustatytas.

3.2.6.1.1. Papildomi aspektai, susiję su individualia pagalba

138. Siekdamas įrodyti, kad individualia pagalba, kuriai taikoma pareiga pranešti (toliau – individuali pagalba, apie kurią būtina pranešti), prisidedama prie didesnio MTPI veiklos masto, valstybės narės kartu su kitais susijusiais kiekybiniais arba kokybiniais elementais gali taikyti šiuos rodiklius:
 - a) *projekto apimties padidėjimą*: visų projekto išlaidų padidėjimą (nesumažinant pagalbos gavėjo išlaidų, palyginti su išlaidomis, kurias jis patirtų be pagalbos); MTPI veiklai skirtų darbuotojų skaičiaus padidėjimą;
 - b) *masto padidėjimą*: tikėtinų projekto įgyvendinimo rezultatų skaičiaus padidėjimą; projekto užmojų padidėjimą, kurį rodytų didesnis dalyvaujančių partnerių skaičius; tarpvalstybinės MTPI veiklos masto padidėjimą; didesnę mokslinio arba technologinio proveržio tikimybę arba didesnę nesėkmės riziką (ypač susijusią su ilgalaikiu projekto pobūdžiu ir abejonėmis dėl jo rezultatų);

⁶² 2020 m. birželio 18 d. Reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

- c) *spartos padidėjimą*: projektui užbaigti reikia mažiau laiko, palyginti su laiku, kurio reikėtų tam pačiam projektui užbaigti, jei jis būtų vykdomas be pagalbos;
- d) *išleidžiamos bendros sumos padidėjimą*: pagalbos gavėjo bendrą MTPI veiklos išlaidų padidėjimą absoliučiąja verte arba skaičiuojant kaip apyvartos dalį; numatyto projekto biudžeto pokyčius (atitinkamai nesumažinant kitų projektų biudžeto).

139. Siekdama padaryti išvadą, kad pagalba padeda didinti MTPI veiklos mastą Sąjungoje, Komisija atsižvelgs ne tik į grynąją MTPI veiklos, kurią vykdo įmonė, masto padidėjimą, bet ir į tai, kaip pagalba prisidedama prie bendro MTPI veiklos išlaidų padidėjimo atitinkamame sektoriuje, tarpvalstybinės MTPI veiklos masto padidėjimo Sąjungoje, taip pat prie Sąjungos padėties, susijusios su MTPI, gerinimo tarptautiniu mastu. Bus palankiai vertinamos pagalbos priemonės, kurių atžvilgiu numatyta atlikti viešai skelbsimą jų teigiamo poveikio *ex post* vertinimą.

3.2.6.2. Teigiamo ir neigiamo pagalbos poveikio pusiausvyros vertinimas

- 140. Galiausiai, Komisija įvertins nustatyto neigiamo pagalbos priemonės poveikio – konkurencijos iškraipymo ir poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai (žr. 3.2.1–3.2.5 skirsnius) – ir teigiamo planuojamos pagalbos (žr. 3.2.6.1 skirsnį) poveikio ekonominės veiklos plėtrai ir Sąjungos ekonomikai ar visuomenei (arba joms abiem) pusiausvyrą ir padarys išvadą dėl pagalbos priemonės suderinamumo su vidaus rinka tik tuo atveju, kai teigiamas poveikis nusvers neigiamą.
- 141. Tais atvejais, kai siūloma priemonė tinkamu ir proporcingu būdu nesprendžia aiškiai nustatytos rinkos nepakankamumo problemos, neigiamas iškreipiamasis poveikis konkurencijai greičiausiai nusvers teigiamą priemonės poveikį, todėl tikėtina, kad Komisija padarys išvadą, kad siūloma pagalbos priemonė yra nesuderinama.
- 142. Be to, vertinant bendrą tam tikrų kategorijų pagalbos schemų pusiausvyrą gali būti taikomas reikalavimas atlikti bendro jų poveikio *ex post* vertinimą, nurodytą 4 skirsnyje. Tokiais atvejais Komisija gali apriboti tų schemų taikymo trukmę iki ketverių metų ar trumpesnio laikotarpio, numatydamą galimybę vėliau dar kartą pranešti apie jų taikymo pratęsimą.

4. VERTINIMAS

- 143. Siekdama papildomai užtikrinti, kad konkurencijos ir prekybos iškraipymai būtų riboti, Komisija gali reikalauti, kad būtų apribotas pagalbos schemų, apie kurias būtina pranešti, taikymo laikotarpis ir būtų atliekamas 142 punkte nurodytas vertinimas. Visų pirma turėtų būti vertinamos tos schemos, kurių iškraipomasis poveikis gali būti itin didelis, t. y. schemos, kurios gali reikšmingai apriboti konkurenciją, jei jų įgyvendinimas nebus laiku peržiūrėtas.
- 144. Atsižvelgiant į tikslus ir siekiant išvengti valstybėms narėms ir mažesnėms pagalbos priemonėms tenkančios neproporcingos naštos, 143 punkte nurodytas reikalavimas bus taikomas tik pagalbos schemoms, kurių biudžetai dideli, kurios turi novatoriškų bruožų ar kurias taikant numatomi reikšmingi rinkos, technologijų ar reglamentavimo pokyčiai. Vertinimą turi atlikti nuo pagalbą teikiančios institucijos nepriklausantis ekspertas,

remdamasis Komisijos nustatyta bendra metodika⁶³; vertinimo rezultatai turi būti viešinami. Valstybės narės privalo kartu su atitinkama pagalbos schema pateikti vertinimo plano projektą, kuris bus neatsiejama Komisijos atliekamo schemos vertinimo dalis.

145. Jeigu pagalbos schemoms bendrosios išimties reglamentas netaikomas vien dėl jų didelio biudžeto, jų suderinamumą Komisija vertins remdamasi tik vertinimo planu.
146. Vertinimas turi būti pateikiamas Komisijai tinkamu laiku, kad ji galėtų įvertinti galimą pagalbos schemos galiojimo pratęsimą, ir bet kuriuo atveju – pasibaigus schemos galiojimui. Tikslus kiekvieno vertinimo mastas ir tvarka bus nustatyti sprendime, kuriuo tvirtinama pagalbos schema. Rengiant vėlesnes pagalbos priemones, kurių tikslas panašus, įskaitant visus 145 punkte nurodytų pagalbos schemų pakeitimus, turi būti atsižvelgiama į vertinimo rezultatus.

5. ATASKAITŲ TEIKIMAS IR STEBĖSENA

147. Pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999⁶⁴ ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 794/2004⁶⁵ valstybės narės turi teikti metines ataskaitas Komisijai.
148. Valstybės narės privalo vesti išsamią apskaitą, susijusią su visomis pagalbos priemonėmis. Į tokius duomenis turi būti įtraukta visa informacija, būtina nustatyti, kad tenkinamos tinkamų finansuoti išlaidų ir didžiausio pagalbos intensyvumo sąlygos. Tie duomenys turi būti saugomi dešimt metų nuo pagalbos skyrimo dienos ir Komisijos prašymu pateikiami jai.

6. TAIKYMAS

149. Komisija, vertindama visos MTPI pagalbos, apie kurią pranešta ir dėl kurios ji turi priimti sprendimą po [bus įrašyta vėliau], suderinamumą, vadovausis šiame komunikate nustatytais principais ir gairėmis. Neteisėta MTPI pagalba bus vertinama pagal pagalbos skyrimo dieną galiojusias taisykles.
150. Pagal Sutarties 108 straipsnio 1 dalį Komisija siūlo valstybėms narėms prireikus iš dalies pakeisti esamas MTPI pagalbos schemas siekiant užtikrinti, kad jos ne vėliau kaip [bus įrašyta vėliau] atitiktų šią sistemą.
151. Valstybių narių prašoma per du mėnesius nuo šios sistemos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos pranešti apie savo aiškų besąlyginį pritarimą 150 punkte nurodytoms atitinkamoms priemonėms. Nesulaukusi kurios nors valstybės narės atsakymo, Komisija laikys, kad ta valstybė narė pasiūlytoms priemonėms nepitaria.

⁶³ Žr. atskirą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Common methodology for State aid evaluation“ („Bendra valstybės pagalbos vertinimo metodika“) (SWD(2014) 179 *final*, 2014 5 28).

⁶⁴ 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999 3 27, p. 1).

⁶⁵ 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 140, 2004 4 30, p. 1).

7. PERŽIŪRA

Komisija gali nuspręsti bet kuriuo metu peržiūrėti arba iš dalies pakeisti šią sistemą, jei tai reikalinga dėl priežasčių, susijusių su konkurencijos politika, arba siekiant atsižvelgti į kitas Sąjungos politikos sritis ir tarptautinius įsipareigojimus, arba dėl kitų pagrįstų priežasčių.